

ROJA WELAT

ROJNAMEYA SIYASÎ Û ÇANDÎ YA 15 RŪJÎ
15 GŪNLŪK POLITIK VE KŪLTŪREL GAZETE

KARKERÊN HEMŪ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN!

9 KASIM 1978
Sayı: 11
FIYATI: 7,5 TL.

9 CIRIYA PAŞIN
HEJMAR: 11
BUHA: 7,5 TL.

JINA SERÊ
ÇIYAYÊ SIPANÊ

DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ ÜZERİNDEKİ BASKILARA SON!..

141 - 142 KALKSIN!..

Ecevit, iktidar olmadan önce, düşünce özgürlüğü üzerindeki her türlü baskıya karşı olduğunu sık sık tekrarlıyor ve bu konudaki her türlü engeli kaldıracağını vadediyordu. Bugün yapılanlar ise bunun tam tersidir. Basın üzerindeki ağır baskılar devam ediyor, insanlar salt düşüncelerinden dolayı tutuklanıyor, baskı görüyor, kendilerine ağır cezalar veriliyor.

Dr. İsmail Beşikçi, yazdığı bir kitaptan dolayı 1,5 yıl ceza aldı.

İbrahim Duran adlı genç, İstanbul'da Nevroz kutlama geceni düzenlemekten 1,5 yıl ceza aldı ve halen tutukludur.

Roja Welat'ın ilk sorumlu Müdürü **Siddik Bozarlan**'a yine 1,5 yıl ceza verildi.

Mehmet Bozkurt adlı genç, bir konuşmasında Kürt halkından söz ettiği için Ankara Ağır Ceza Mahkemesince bir yıl ağır hapis cezası verildi ve bu ceza, övünülerek radyoyla ilân edildi...

Sosyalist Gençlik Gazetesi Sorumlu Müdürü **Ayşe Satış**, İstanbul I. Ağır Ceza Mahkemesince, komünizm propagandası yapmaktan 6 yıl 3 ay ağır hapis cezasına mahkûm edildi.

Öncü Gazetesi yazarı **Ali İhsan Özgül**'e iki ayrı yazısından dolayı toplam olarak 2 yıl 3 ay hapis cezası verildi.

Son üç olay bir tek günde (1 Ekim) basına intikal eden mahkumiyet kararlarıdır. Mahkemeler hergün, bunun gibi birçok kişiye, düşüncelerinden dolayı bol bol ceza dağıtmaktadırlar.

Türkiye, düşünce özgürlüğü bakımından bir hapishane olmakta devam ediyor. Ecevit ve Partisi de muhalefette söylediklerini unutmuş görünüyorlar. Onların bu tutumu, salt hükümetin kuruluş biçiminden (bazı bağımsızların desteği ile kurulmuş olmasından) ve gerici güçlerin hükümeti sıkıştırmak için açtıkları yayılım ateşinden gelmiyor. Ol- sa olsa, Ecevit ve Partisi bunu bahane olarak kullanıyorlar.

Yoksa CHP'nin kendisi de kitlelerin özgürlükleri rahatça kullanmalarına alışık değil. Nitekim, iktidarın düşünce özgürlüğü üzerine hışımla gittiği gözden kaçmıyor.

İçişleri Bakanı Özalp'ın, "eylemli sağ ve eylemli sol" sözlerini bolca kullanıyor, içe riye ve dışarıya karşı, terörist unsurlarla mücadele ettiği izlenimini veriyor. Oysa bu baskılar tedhiş olaylarının faillerine değil, düşüncelerini açıklayan insanlara yapıyor. Hükümet, yalnız anti-demokratik, faşizm artığı yasa maddelerini uygulamakla, bu konudaki uygulamayı teşvik etmekle kalmıyor, aynı zamanda bu yasaların bile ötesine taşıyor. Birçok durumda var olan yasalar bile, aynen MC döneminde olduğu gibi rafa kaldırılıyor. Gazetemiz üzerindeki baskılar bunun somut örneği.

Gazetemiz üzerindeki baskılar yeni hükümet döneminde daha da ağırlaştırıldı. Polis, bir çok yerde, faşist cinayet çetelerini bir yana bırakmış, gazetemizin peşine düşmüş. Ecevit hükümeti, faşistlerin silahlı eğitim yaptığı kamplara dokunmuyor da gazetemizin izini sürüyor. Bu yolda, basın özgürlüğü rafa kaldırılmış ve sansür uygulanıyor. İşte bundan bir kaç örnek:

Bir süre önce Diyarbakır'da, Varto'da kitapçılık yapan **Abdullah Savaşçı**'nın kitap paketi arasında, kitapları sarmak için kullanılmış, Roja Welat'ın baskısından arta kalmış boş gazete kağıdı üzerinde Roja Welat'ın klışesi basılı olduğu için, bu kişi tutuklanmıştır ve halen tutukludur!

Mehmet BOZKURT

Dünyanın neresinde görülmüş- tür bu? Abdullah Savaşçı'nın suçu ne? Anlayan varsa, beri gelsin!..

Maden'de, **Rifat Sefah** adlı kişide Roja Welat gazetesi bulundurduğu için bu kişi de tutuklanmıştır... Halen tutukludur.

Hakkâri'de **Veli Koparan**, yine Roja Welat bulundurduğu için tutuklanmıştır, halen tutukluluğu devam etmektedir...

Ağrı'da **Zeki Aslan** adlı öğretmen, Roja Welat rozetini taktığı için görevden alınmıştır. Yasal olarak çıkmakta devam eden bir gazetenin rozetinde ne suç olabilir, bu hangi kitapta yazılıdır?..

Bu kişiler, hani düşüncelerinin de açıklamamışlardır ki "fikir suçu işlediniz" denebilirsin! Böylece Türkiye'de polisler açıklanmayan düşüncelerden dolayı bile insanları kovuşturuyor ve yargıçlar böyle suçlardan (!) insan tutukluyorlar...

Yasaları çiğneme, zorbalık o düzeye vardırıldı ki, geçen sayımızda Ziraat Bankasında açtığımız hesap numarasına bile polis müdahale etti ve bizden habersiz, banka hesap numaramızı iptal etti. Polis, nasıl yasal bir gazetenin açtığı hesap numarasına müdahale eder ve banka yetkilileri ne hakla onu kapatırlar?..

Ama dediğimiz gibi, iş artık hukuk alanından çıkmış, zorbalığa dökmüş.

TÜRKİYE ve DÜNYA KAMUOYUNA İLÂN EDERİZ!

Biz bu gazeteyi çıkarırken, nasıl bir ülkede çıkardığımızı, bu konudaki gelenekleri, baskıları, zulmü biliyorduk. Ve biz mücadelemize devam edeceğiz. Diğer yandan suçlu olanları da dünya kamuoyuna duyuruyoruz. Üzerimizdeki ırkçı baskıları, yasa tanımazlığı, fikir düşmanlığını...

Türk hükümetleri dün ırkçıydılar, bugün de ırkçıdır! Dün zorbaca hak ve özgürlükleri engelliyorlardı, bugün de engellemeye devam ediyorlar.

Bay Ecevit ve Partisi de demokrasi konusunda, özgürlükler konusunda iki yüzlüdür. Bunu tüm dünyaya ilân ederiz!..

Bir Kürtçe gazeteyle bile tahammül edemeyen bir demokrasi palavra bir demokrasidir.

Son günlerde tüm ırkçı tayfası, özgürlük düşmanları, militaristler ağız birliği etmişler "bölücülük" tehlikesinden dem vuruyorlar. Ecevit hükümeti de, onlara ayak uyduruyor ve Kürt halkının devrimci ve demokratik güçleri üzerindeki baskıyı arttırıyor; böylece onlardan aferin almaya çalışıyor. Bu, demokrat görünmeye çabalayan Ecevit hükümeti için çıkmaz bir yoldur.

Abdullah SAVAŞÇI

Boş bir gazete kağıdı yüzünden tutuklu...

Kürt halkını zorbalıkla şindirebileceklerini sananlar aldanyorlar. Uyanan ve haklarını isteyen kitleleri hiç kimse, hiçbir şekilde dizginleyemez. Zorbalığı arttırma heveslileri şunu iyi bilsinler ki bundan kaybeden asla biz olmayacağız!..

Yirminci Yüzyılın son çeyreğinde Kürt halkını zincirlerle bağlı tutmak artık olanaksızdır. Bu sorunun tek bir çözüm yolu vardır. Kürt halkına insani ve ulusal haklarını tanımak.

Günümüzde ileri doğru atılacak ilk adım düşünce ve basın özgürlüğü üzerindeki baskılara tümenden son vermektir. Düşünceye zulmedenler huzur beklemesinler!..

141 - 142 ve diğer tüm anti-demokratik maddeler kaldırılmalı!..

SEDEME ANARŞİYÊ...

Ev çend sal in ku li Tirkîyê xwin dirije. Di van 2-3 salên paşin ji bûyerên xwini her zêde bûn, bi gotina hinan "anarşî" roj bi roj bilind dibe.

Hemû giregir, serokên partiyên burjuwa û herçî dewlemend di derheqa anarşiyê da ne razibûna xwe nişan didin û dixwazînan dawîya wê bê.

Ango sedemê anarşiyê çiyê? Çima hin kes dikujin yê dîn?

Ger hûn ji wan giregirên bîrînsîn, ew dibêjin hin kesê xwedî feylê xirab hene, dixwazînan welat tevlihev bikin, perçekin, heke pêşî li wan bê girtin ev hemû teşqe û keftelefte digihije dawîya xwe, welat dibe gul û gulistan... Bir û baweriya wan ev e ku bi çoyê zorê, bi destê polêz û cendirman meriv dikare di heqê anarşiyê da bê... Evana sedemên anarşiyê nabinin, yan ji naxwazînan eşkere bikin.

Beri hertîştî em bîrînsîn: Ev bûyerên xwini çawa destpê kirin? Bozkurt (gurên gewr - milîsên faşîst) kingê derketin meydanê? Hingê ku hişyariya xebatkaran, bindestan, hêdi hêdi destpê kir. Piştî 27'ê Gulanê (27 Mayıs) sala 1960, li Tirkîyê ramanên nuh di nav gel da belav bûn, tevgera xebatkaran û bindestan hêz girt. Xirabiya emperyalizmê û kapitalizmê hat ditin. Piştî 1964'an ku Partiya Edeletê hate ser hukim, ji vê hişyarbûnê heznedikîr û dixwest bi zorê pêşiyê lê bigire.

Zulm û tedayê di wan salan da bi destê hukumeta Demirel destpê kir. "Gurên Gewr" di bin seroktiya Tirkêş dâ wan salan xuyakirin. Ewana, eşkere di qempanda bi çek talim dikirin û bona xwin rijandinê xwe hazir dikirin. Pîr ne borî, milîsên faşîst xwe avêtin ser xortên pêşverû, teşqe û şer derxistin. Di hemû bûyeran da polêz faşîstan ra tiştek ne digot, xortên pêşverû digirt û dibir, li wan tedayê mezin dikir, ew dikirin hepsê. Hukumetê casûs berdida nav xortan ku tevgera wan bide şaşkînan, wan bixapine. Beri 12 Adarê hin xortên pêşverû bi vi awayî xeletî kirin.

Hêzên paşverû, ne tenê ji xortan, ji karker û zundiyan, ji mielliman, angû hemû kesên ku heqê xwe dixwestin û diji zulm û zordestiyê, kedxwariyê derdiketin, ji wan ne razi bûn. Li wan teda û zulm dikirin. Zorbazî bi destî wan çêdibû. Tim usa bû û nuha ji usa ye.

Ewana bi vê ne man, bi 12 Adarê xwestin sazûmanek faşîst serastkin, dest û piyê xebatkaran girêdin, karberdanê û hemû tevgerên demoqrati yê din ji halê rakin. Ewana, piştî 12 Adarê gelek xwin rijandin, teda û zulmê ne diti kirin.

Anarşî çiyê? Ger ew mêrkustin e, ewana, li der û li hundir (li mapixanan) gelek kes kuştin, bê mehkeme û bê pîrs... Ger anarşî neheqî ye, zulm û teda ye, bêdadi ye, ewana neheqîya, zulm û tedaya, bêdadiya mezin kir û hin ji dikin. Anarşî bi destê wan çêbû, bi destê Demirelan, Feyzioxliyan, Eriman û hwd...

Gurên gewr bi destê wan hatin xwedikirin û hatin berdan.

Gundi, karker, xort, miellim û hemû reben û bindest hişyar bûne heqê xwe dixwazînan. Ew birçî ne, tazine, betal in. Tenê ew dixebitin, hertîştî ew çêdikin, avadikin, tim meydanê; lê bi xwe xizan in. Ew bona azadiyê, bona wekhevîyê, bona serfiraziyê dixebitin; ew dixwazînan neheqiyê rakin, aşîyê sazkin; lê zordest vê yekê naxwazînan. Ew bi polêz û cendirmeyên xwe, bi çoyê û mapixanên xwe, bi kelp û gurên xwe dajon ser wan. Anarşîst ev zordest in!

Evana gelê me, bi navê Elewî û Sunnî berdîdan hev, dijîmiyê dikin nav bran. Xebatkar, ji nezani, zordestan birdîkan û şerê hev û du dikin.

Ew nijadparêz in. Heqê 10 milyon zêdetir Kurd û yê gelên piçûk -Çerkez, Erebi, Laz, Gurcî û yê din- inkar dikin. Naxwazînan ev gel bi zîmanê xwe xeberdin, bixwînin. Gelê Kurd ji êdi hişyar-bûye. Ew ji heqê xwe yê gelî û mirovî dixwaze. Ew ji bindestiyê ra razi nabe. Ew ji dixwaze wek hemû gelên dinê rîzgar bîji, welatê xwe ava bike, pêş da biçê.

Zordest ji hişyarbûna gelê Kurd diricînin. Dibêjin gelê Kurd wê welat perçe bike... Dêrdê wan, bi rasti ne welat e, ew tenê bona mafên xwe difikirin û ew, welat mîna aşê bavê xwe dihesibînin. Gelê Kurd çima welat perçe bike? Kurdistan welatê wi ye û ji xwe, 3-4 perçe bûye! Yê wan welat perçe kirine ne em in. Em yekitiyê dixwazînan. Gelê Kurd û Tirk û hemû gelên din bra ne. Em dikarin bi tevi gelê Tirk bîjin, di sazûmanek azadî wekhevî û aşîti da...

Heya ku kedxwari heye, şer naqede.

Heya ku birçîti, betalî heye, şer naqede.

Heya ku zulm û zordestî heye, şer naqede.

Zordestno! Hûn, bi rasti, aşîyê dixwazînan? Ji piştî gelan werin xar! Dest ji kedxwariyê û zulmê berdin! Heqê xebatkaran û bindestan bidnê! Aşîti wê çêbibe...

Lê hûn tucar vê yekê nakin. Hûn zorker in. Hûn dest davêne çoy, ji ber ku hûn "terorîst" in. Sedemê anarşiyê hûn in, dezgeyê we yê kewn e.

Ev dezge ji, zû an dereng, bê çare wê hilweşe...

ANARŞİNİN NEDENİ...

Kaç yıldır ki Türkiye'de kan dökülüyor. Son 2-3 yılda ise kanlı olaylar daha da arttılar, bazılarının deyişiyê "anarşî" günden güne tirmanıyor.

Kodaman takımı, burjuva partilerinin başları ve para babaları anarşiyê karşı memnuniyetsizliklerini belirtiyor ve sözde onun son bulmasını istiyorlar.

İyi ama, anarşinin nedenleri nedir? Neden bazıları diğerlerini öldürüyor?

Eğer bu iri - kıyımlara sorarsanız, onlar, bazı kötü niyetli kişilerin ülkeyi karıştırmak, memleketi bölmek istediklerini söyleyeceklerdir. Ve eğer bu kişilerin hakkından gelinirse bütün kavga - gürültü bitecek, ortalık durulacak, memleket güllük - gülîstanklık olacaktır... Onlar öyle sanıyorlar ki sopolanın zoruyula, polis ve jandarmanın eliyle anarşinin önü alınabilir. Bunlar anarşinin temel nedenlerini kavramıyor, ya da açıklamak istemiyorlar.

Herşeyden önce şunu soralım: Bu kanlı olaylar nasıl başladı? Bozkurt denen faşist milisler ne zaman ortaya çıktılar? Emekçilerin, ezilenlerin yavaş yavaş uyanmaya başladıkları zamanda. 27 Mayıs 1960'tan sonra Türkiye'de kitleler arasında yeni görüşler yayıldı, emekçilerin ve diğer ezilen tabakaların mücadelesi güçlendi. Emperyalizmin ve kapitalizmin kötülükleri anlaşılır oldu. 1964 yılından sonra iktidara gelen Adalet Partisi bu uyanıştan hoşlanmıyor ve onu zorla önlemek istiyordu.

Zulüm ve zorbalık o yıllarda, Demirel hükümetinin eliyle başladı. Bozkurtlar, Türkes'in önderliği altında o yıllarda görünmeye başladılar. Onlar, açık şekilde kâmplarda eğitim yapıyor ve kan dökmeye hazırlanıyorlardı. Bu faşist milislerin ilerici gençliğe saldırıp olaylar çıkarmaları çok geçmeden başladı. Tüm olaylarda polis faşist milislere dokunmuyor, ilerici gençleri alıp götürüyor, onlara ağır işkenceler ediyor, ilerici gençler hapse tıkkılıyordu. Hükümet gençlik hareketi içine ajanlar salmış, bu hareketi yanlış yönlere sürüklemeye çalışıyordu. 12 Mart öncesinde bir kısım gençlik gruplarının hatalar yapmaları bütün bunlardan kaynaklandı.

Gerici güçler yalnız gençlikten değil, işçi ve köylülerden, öğretmenlerden, kısıacası zulüm ve zorbalığa, sömürüyê karşı çıkan ve hak isteyen herkese kızıyor, onlara türlü baskılar yapıyorlardı. Zorbalık onların eliyle gelişti. Her zaman öyleydi ve şimdi de öyledir.

Onlar bununla kalmadılar, 12 Mart'la faşist bir düzen kurmaya, emekçilerin elini - kolunu bağlamaya, grev hakkını ve diğer tüm demokratik hakları ortadan kaldırmaya çalıştılar. Onlar, 12 Mart'ın ardından bir hayli kan döktüler, görülmemiş zulüm ve zorbalık yaptılar.

Anarşî nedir? Eğer o adam öldürmese, onlar dışarda ve içerde (**hapishanede**) bir hayli insan öldürdüler, hem de sorgusuz, yargısız... Eğer anarşî **haksızlık**sa, **zulüm ve baskı**ya, **adaletsizlik**se, onlar haksızlığın, zulüm ve baskının, adaletsizliğin daniskasını yaptılar ve şimdi de yapıyorlar. Anarşî onların eliyle başladı; Demirellerin, Feyzioğullarının, Erimlerin vb.

Bozkurtlar onların eliyle beşlenip ortalığa salındı.

Köylüler, işçiler, gençler, öğretmenler, tüm ezilenler ve yoksullar artık uyanmışlar, haklarını istiyorlar. Onlar aç, çıplak ve işsizdirler. Yalnız onlar çalışırlar, herşeyi onlar üretirler, yaparlar; ama yoksuldurlar. Onlar özgürlük, eşitlik ve mutluluk için mücadele ediyorlar; onlar haksızlığa son vermek ve barışçı bir düzen kurmak istiyorlar; ama zorbalara buna razı değil. Zorbalar polis ve jandarmalarıyla, sopoları ve hapishaneleriyle, köpekleri ve kurtlarıyla onların üstüne yürüyorlar. Anarşîstler işte bu zorbalardır!

Bunlar halkımızı Alevî ve Sünnî adı altında birbirine düşürüyor, kardeşler arasına düşmanlık sokuyorlar. Emekçiler, bilmezlikten zorbaları unutuyor, birbirleriyle kavga ediyorlar.

Bunlar ırkçılardır. On milyon aşkın Kürt halkının ve diğer sayıca küçük halkların - Çerkezlerin, Arapların, Lazların, Gürcülerin ve diğerlerinin- haklarını inkâr ediyorlar. Bu halkların dillerini özgürce konuşmalarını, kendi dillerinde okumalarını bile engelliyorlar. Kürt halkı artık uyanmıştır. O da insani ve ulusal haklarını istiyor. O da köleliğe razı olmuyor. O da tüm dünya halkları gibi özgür yaşamak, ülkesini kalkındırmak, ilerlemek istiyor.

Zorbalar Kürt halkının uyanışından paniğe kapılıyorlar. Kürt halkını ülkeyi bölmeceğini iddia ediyorlar... Onların derdi aslında ülkenin bütünlüğü değil, onlar kendi çıkarlarını düşünüyorlar ve ülkeyi de kendi babalarının değirmeni gibi görüyorlar. Kürt halkı neden memleketi parçalasın. Kürdistan onun ülkesidir ve zaten üçe - dörte bölünmüştür! Ülkeleri bölenler biz değiliz. Biz birlik istiyoruz. Kürt halkı, Türk halkı ve tüm diğer halklar kardeşdir. Biz Türk halkıyla özgür, eşit, barışçı bir düzende birlikte yaşayabiliriz.

Sömürü olduğu sürece kavga bitmez.

Açlık, işsizlik oldukça kavga bitmez.

Zorbalık ve zulüm oldukça kavga bitmez.

Zorbalar! Gerçekten barış mı istiyorsunuz? Halkların sırtından inin! Sömürüden ve zulümden vazgeçin! Emekçilerin ve tüm ezilenlerin haklarını verin! O zaman barış gelecek...

Ama siz bunu hiçbir zaman yapamazsınız. Siz zorbasınız. Siz sopolaya el atarsınız, çünkü siz "terorîst" siniz. Anarşinin nedeni sizsiniz, sizin bu köhne düzeninizdir.

Ama bu düzen de, er - geç, çaresiz yıkılıp gidecektir.

Ekim Devrimi'nin 61. Yılında

SOSYALİZM YOLUNDA MUZAFFER

Ekim Devriminin üzerinden 61 yıl geçti. Bu devrim insanlık tarihinde büyük bir dönüm noktası oldu. İnsanoğlu ilk kez Çarlık Rusyasında yaptığı bu büyük devrimle sömürü ve zulüm ilişkilerine temelden son verdi. Binlerce yıl boyunca insanı insana kul eden, insanı insana düşman eden adaletsiz, zorba düzen yıkıldı ve yerine sosyalizm kuruldu.

Büyük Ekim Devrimi etkisini tüm dünyada gösterdi. Tüm dünya işçileri kurtuluşun bir düşülmadığını gözleriyle görüp anladılar ve kendi ülkelerinde de sömürü ve zulüm düzenine son verip sosyalizmi kurmak için çabalarını hızlandırdılar.

Dünyanın esir milletleri, Çarlık Rusyası'nın boyunduruğu altındaki halkların sosyalizmle özgürlüğe kavuştuklarını gördüler. Bu halklar, yalnız ulusal boyunduruktan kurtulup kendi devletlerini kurmakla kalmadılar, her türlü kul köle ilişkisine de son verdiler. Yüzlerce yıl süren gerilikten kurtulup aydınlık bir yola girdiler, ilerlediler. Dünyanın diğer tutsak halkları bunu gözleriyle gördüler ve kendileri de sömürge boyunduruğunu kırmak için daha güçlü, daha inançlı şekilde mücadeleye atıldılar. Onlar bu kavgada artık yalnız da değillerdi. Dünyanın ilk sosyalist devleti, Sovyetler Birliği onların yanında idi. Ve çok sürmeden dünya haritası değişti, 50-60 yıl içinde dünya sömürge sistemi çöktü, yüze yakın Asya - Afrika, Latin Amerika ülkesi özgürlüğüne kavuştu. Birçok yeni ülke sosyalizme geçti, sosyalizm dünyanın üçte birinde muzaffer oldu.

Bugün de sosyalizmin zaferleri devam ediyor. Sosyalizme geçen ülkelerde ekonomi, kültür, bilim hızla gelişiyor. Sosyalist ülkeler, diğer geri kalmış halklara, emperyalizmin her türlü sömürü ve baskı ilişkilerinden kurtulmaları, gelişmeleri için büyük yardımlar yapıyorlar.

Sosyalizm en büyük meyvelerini de elbet, bizzat sosyalizme geçmiş ülkelerde veriyor.

Devrim'den önce Rusya, Çar ve ailesi için, prensler ve büyük toprak sahipleri, büyük kapitalistler için belki bir cennetti, onlar ellerini soğuktan sıcağa vurmadan, emekçilerin sırtından sefa sürüyorlardı; ama o zaman halk için bir cehennemdi. Köylüler toprak kölesiydiler, açtılar, okulsuzdular. Salgın hastalıklar ülkeyi kasıp kavuruyordu. İşçiler karın tokluğuna, en kötü koşullarda çalışıyorlardı. İş saatleri günde 15 - 16 saati buluyordu. Çocuklar, kadınlar, amansızca çalıştırılıyordu. İşçiler, bugün

Türkiye'de büyük kentlerin çevresini saran gecekonduculardan da berbat izlerde yaşıyorlardı. Çocuklar süprütüler içinde büyüyordu. O günkü Rusya'yı Gorki'nin Dostoyevski'nin, Tolstoy'un romanlarında, tüm sefaletleriyle, canlı biçimde görmek mümkündür.

Devrim herşeyi temelinden değiştirdi. Emekçi halk sömürücülerin boyunduruğundan kurtularak ülkenin efendisi haline geldi. Yeni bir dünya kurdu. Geriliğe, bilgisizliğe son verdi. Yeni toplum ekonomisi, eğitim, kültür, sağlık gibi her alanda dev adımlar attı.

60 YILDA SOVYET EKONOMİSİ BÜYÜK GELİŞMELER GÖSTERDİ

Sovyetler Birliği, sosyalizmin kuruluşunun en canalıcı bir döneminde 1940'larda barbar faşizmin saldırısına uğradı. Faşist sürüleri ülkenin en önemli endüstri ve tarım alanlarını işgal ettiler, talan ettiler ve harabeye çevirdiler, yakıp yıktılar. Savaşta 20 milyon Sovyet yurttaşı öldü ve bir o kadarı da yaralandı, sakatlandı. Ama Sovyet halkı faşizme öldürücü darbeyi indirdi ve insanlığın önündeki gelişme yolunu daha da açtı. Savaş nedeniyle Sovyet ekonomisi büyük kayıplar vermişti. Ancak 1950'lerden sonra ekonomi savaş öncesi düzeye ulaştı.

Aşağıdaki tabloda SSCB'nin 1950 - 1975 dönemindeki ekonomik gelişmesinin temel göstergeleri yer alıyor:

	1950 100 (%)	1975
Ulusal gelir	100	695
Tüm sektörlerde meydana gelen sabit üretim değeri	100	917
Her çeşit taşımacılıktan sağlanan gelir	100	987
Üretim maddeleri	100	1.138
Tüketim maddeleri	100	738
Brüt tarımsal verim	100	233

	100	728
Her çeşit taşımacılıktan sağlanan gelir	100	509
Sosyal emek verimliliği	100	452
Endüstride emek verimliliği	100	350

	100	425
Tarımda emek verimliliği	100	350
Demiryolculukta emek verimliliği	100	425
Dış ticaret hacmi	100	1.138

Sovyetler Birliği'nde bir çay tarlası ve çay hasadı...

Görüldüğü gibi 25 yıl içinde ulusal gelir yedi kat artarken, bazı sektörlerdeki büyüme 11 katı aşmıştır.

SSCB'de ekonominin büyüme oranı, ileri kapitalist ülkelerden kat kat önde gidiyor. 1971 - 75 döneminde ulusal gelirdeki ortalama yıllık artış ABD'de 2, İngiltere'de 1.9, Fransa'da 3.6, Federal Almanya'da 1.7, İtalya'da 2.1, Japonya'da 5.2, SSCB'de ise 5.7'dir.

Endüstriyel verim, aynı dönemde yılda ortalama ABD'de 1.3, İngiltere'de 0.2, Fransa'da 2.3, Federal Almanya'da 0.8, İtalya'da 1.6, Japonya'da 2 oranında artarken SSCB'de artış oranı 7.4'tür.

Yine aynı dönemde endüstride emek verimi yılda ortalama İngiltere'de 2.8 Fransa'da 2, ABD 2.7, Federal Almanya'da 3.1, İtalya'da 0.0 ve Japonya'da 1.8 oranında artarken SSCB'deki artış oranı 6'dır.

SSCB'DE HALKIN YAŞAMA DÜZEYİ DURMADAN YÜKSELİYOR

Tüm kapitalist ülkelerde fiyat artışları ve pahalılık emekçilerin ve diğer dar gelirli geniş halk kitlelerinin hayatında büyük önem taşır. Yıl yoktur ki fiyatlar artmasın, emekçilerin payına düşen ulusal gelir azalmasın. İleri kapitalist ülkeler de bu kuralın dışında değil.

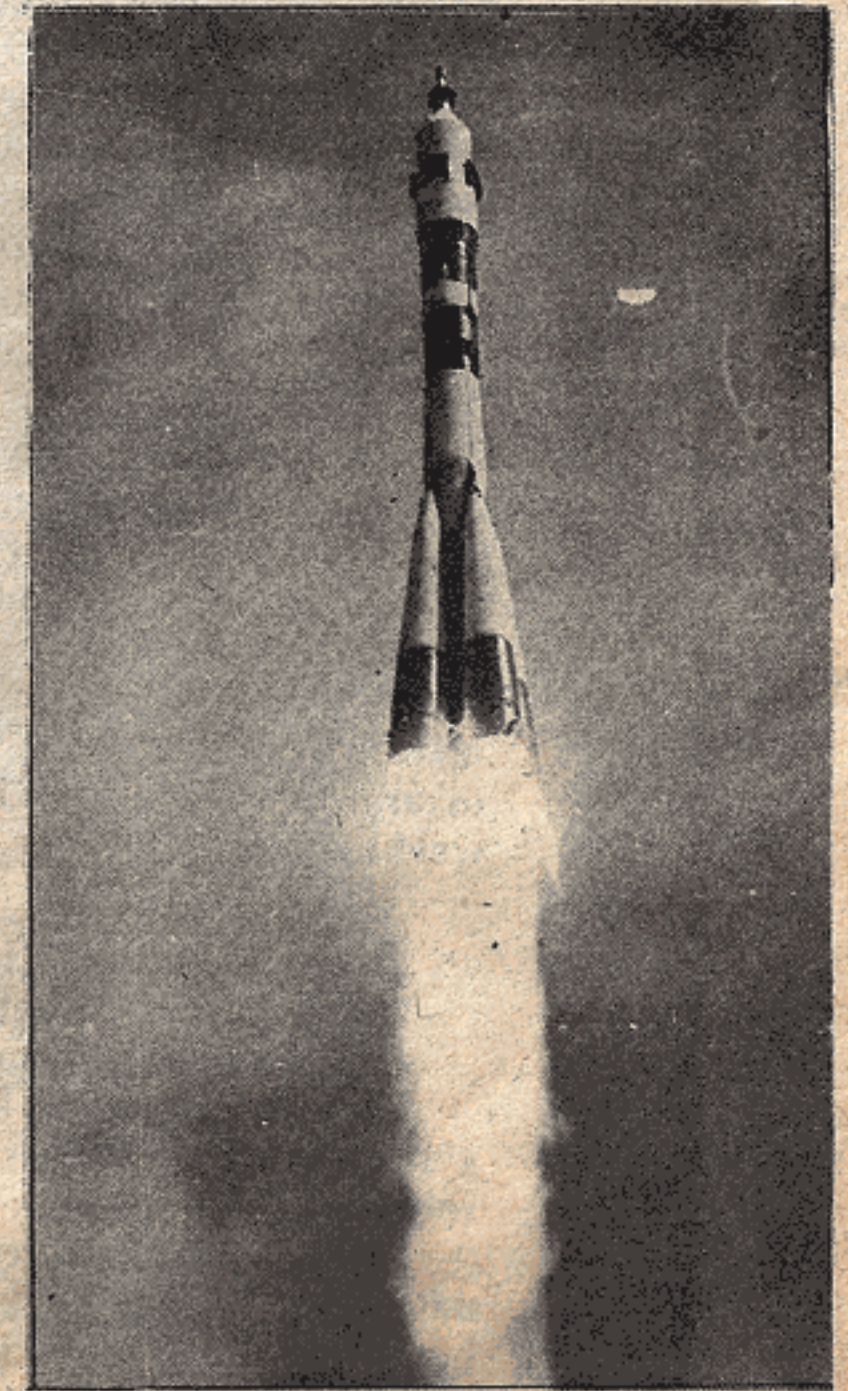
OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)'nin istatistiklerine göre bu örgüte bağlı ileri kapitalist ülkelerin 1975 yılında gayrisafi milli gelirleri toplam olarak % 2 düşerken (1974 yılına göre), aynı yıl fiyatlarda ortalama % 10.5 bir yükselme görülüyordu.

(1974 Yüzdelerine Göre)

	Brüt ulusal gelir	Perakende fiyatların yükselişi
Tüm OECD ülkeleri (Kapsadığı ülkelerden)	-2	+ 10,5
ABD	-3	+ 8
Japonya	+1,25	+ 12,25
Batı Avrupa ülkeleri	-2,5	+ 12

OECD içindeki yedi kapitalist ülkenin endüstriyel üretimi 1975 yılı içinde (1974'e göre) düşerken, fiyatlarda büyük yükselmeler oluyordu. Aşağıdaki tablo bunu gösteriyor:

	Endüstriyel üretim	Fiyat indeksi
İngiltere	-5	+ 21,5
İtalya	-10	+ 16,75
Kanada	-4,25	+ 11
ABD	-9	+ 8
Fransa	- 9,5	+ 11,75
Federal Almanya	- 7,25	+ 5,75
Japonya	-10,5	+ 12,25

Bir uzay roketinin fırlatılışı...

YÜRÜYÜŞ DEVAM EDİYOR

Aynı yıl Sovyetler Birliği'nin endüstriyel üretimi, 1974 yılına göre % 7.5 artarken endüstriyel tüketim maddelerinin, gıda maddelerinin ve hizmetlerin fiyatları sabit kaldı.

1970 - 76 döneminde perakende fiyat artışları (1970 yılı ortalaması 100 hesap edilerek) 1976 yılında ABD'de 146.6'ya, Japonya'da 188.4'e, Federal Almanya'da 140.8'e, İngiltere'de 214.9'a, Fransa'da da 166.9'a yükselmişti. Aynı dönem içinde Sovyetler Birliği'nde perakende fiyatlarda artış değil, tersine binde 2 oranında bir düşüş olmuştu.

Türkiye gibi bazı kapitalist ülkelerde ise, bazen bir tek yıl içinde bile yüzde elli, hatta yüzde yüz oranında yükselbilmektedir.

Yalnız Sovyetler Birliği değil diğer sosyalist ülkeler de bu tür fiyat artışlarını, pahalılığı tanımıyorlar. Bunlar kapitalist ülkelere özgüdür. Sosyalist ülkelerde, fiyat yükselmeleri görülmediği gibi her yıl hızla artan ulusal gelirin bir bölümü yatırımlara ayrılmakta, diğer bölümü ise emekçilerin yaşam düzeylerini arttırmakta kullanılmaktadır. Yani sosyalist ülkelerde kişi başına düşen gelir hem ortalama olarak hem de gerçek anlamda giderek artıyor.

SSCB'de fabrika ve büro işçilerinin aylık ücretlerinde artış, 1950'den bu yana şöyle bir seyir izliyor: (Ruble Olarak)

Ek ödemeler ve kârlar bu hesaplamada gözönüne alınmamıştır. Yine SSCB'de 1950'den bu yana temel gıda maddelerinin, tüketim maddelerinin fiyatları ve yine kiralarla devlet hizmetlerinin bedelleri değişmemiştir.

1976 yılında Sovyetler Birliğinde kişi başına 55 kg. et, 315 litre süt, 18.5 kg. balık, 37 kg. meyve, 87 kg. sebze, 40 kg. şeker ve 202 yumurta düşmekte idi.

Sosyalist ülkelerde kiralar genellikle ücretin % 4-5'i dolayındadır. Eğitim ve sağlık hizmetleri parasızdır. Devlet kamu hizmeti olarak yurttaşlarının pek çok hizmetini ya parasız, ya da çok ucuza karşılar. Sosyalist ülkelerde bunun için büyük fonlar ayrılır.

Sosyalizm düşmanları, sosyalist ülkelerde "kişinin devlete çalıştığını" söyleyerek saçmalar ve halkın yoksul olduğu biçiminde yalanlara başvururlar. Bir kez sosyalist ülkelerde devlet bir

Bir köy lokantası... Sosyalizmde herşey insan için...

avuç patronu, toprak ağasının devleti değil, emekçi halkındır. İkincisi, sosyalizm, ekonomik gelişmeyi bir avuç patrona değil,

tüm halkın yararına sunar. Sosyalizm kişinin maddi ve moral gelişmesi için geniş olanaklar yaratır, herşeyi insanın yararına

planlar. İşçiler ve diğer emekçiler kapitalist toplumda olduğu gibi bir köle, zenginlere para kazandıran bir araç olmaktan kurtulur, toplumun en değerli varlığı haline gelirler.

Gelişen Sovyet ekonomisi de, toplumsal zenginliği insanın hizmetine sunmuştur.

Sosyalizmin kapitalizme üstünlüğü nedensiz değildir. Sosyalizm toplumu bir avuç parazit elinden kurtarır. Ekonomiyi, kültür yaşamını planlar. Milyonların enerjisini, gönüllü çabasını, yine onların mutluluğu için seferber eder. İnsanın, doğal kaynakların, toplumun tüm maddi ve manevi değerlerinin sömürücülerin elinde heder edilmesini önler.

Bazıları Ekim Devrimini ve onun başarılarını salt Rusya'ya özgü birşey sanıyorlar. Bunlar burjuvalar ve onlar gibi düşünenlerdir. Ekim Devrimi de onun içindeki ve dışındaki başarıları da tüm insanlığın malıdır. Devrimin herhangi bir sosyalist ülkedeki başarıları tüm insanlığın kurtuluşunu yakınlaştırır.

Ekim devriminin 61. yılında Sovyetler Birliği işçi sınıfı, ileri, özgür barışçı yeni dünyanın kuruluşunda omuzuna düşen büyük görevi başarıyla sürdürüyor.

Bir kömür madeni işletmesi. Ekim Devriminin 60. yıldönümü için plânlanan 100.000 TL. üretimin üzerine ulaşmıştır...

ELAZIĞ'DAN BİR OKUR MEKTUBU

Elazığ'dan bir okurumuz bize aşağıdaki mektubu göndermiş. Mektubunda, mezhep kavgası kışkırtıp Alevi ve Sünni halkı birbirine düşüren faşistlerin, gericilerin oyunlarını anlatıyor. Okuyucumuzun mektubu gerçekten çok önemli bir yaraya parmak basıyor. Halkımızın düşmanları, onu Alevi-Sünni diye birbirine düşürüp, kardeşi kardeşe düşman edip bundan çıkar sağlıyorlar. İşçi işçiyi, köylü köylüyü, esnaf esnafı düşman bilip asil düşmanları, halkımıza zulmedenleri, onun alın terini çalanları unutuyor. Bu oyun bozulmalıdır. Bu oyunu yine ancak biz, Alevi ve Sünni emekçiler namuslu aydınlar bozabiliriz. Okurumuzun uzun mektubunu aynen yayınıyoruz. Zazaca yazılmış olan bu mektubu Türkçeye de çevirdik, onu okurlarımıza sunuyoruz.

KARDEŞLER ARASINDAKİ KAVGAYA SON VERELİM, SÖMÜRÜYE-ZULME KARŞI BİRLEŞELİM!

Ülkemizde önemli birçok sorun var. Halkımız bunlardan çok çekmiş. Bunlar yüzünden aşiretler birbirlerini kırmışlar, adam öldürmüşler, pekçok aile ocağını söndürmüşler.

Bu sorunlardan biri de Alevi-Sünni sürtüşmesidir. Alevilerle Sünniler arasındaki bu sürtüşmelerin nedenlerini iyi bilmeliyiz. Bilmeliyiz ki bundan sonra da yanlış adım atmayalım.

Peki nedir bu Alevilik-Sünnilik, ilkin ona bakalım: Bunların ikisi de müslümanlıkta birer mezhep. İkisinde de ayrı tanrıya inanılır, aynı kitap bilinir, peygamberleri de birdir. Öyleyse aşiretleri, halkı birbirine düşüren ne? onlar, yüzyıllar boyunca çoğu zaman yanyana kardeşçe yaşamışlar, birbirlerinin ekmeğini, tuzunu yemişler, elele vermişler ve dar günde yardımlaşmışlar. Ama öyle zaman olmuş ki birbirlerine silah da sıkmışlar

Geriye dönüp baktığımızda eskiden beri sömürücülerin halkımızı birbirine düşürdüklerini görürüz. Osmanlı padişahları ise herkesten çok bu işin peşine düşmüşler. Çünkü onlar durmadan devletin sınırlarını genişletmişler ve sonunda Kürdistan sınırına gelip dayanmışlar. Memleketimiz Kürdistan'da o zaman da beyler-ağalar varmış. Aşiretler o zaman daha güçlü imiş. Onlar Osmanlı ordusuyla çatışmışlar. Padişahlar bakmışlar ki Kürdistan'a girmek zor, hile yoluna başvurmuşlar. Bunun için bazı Kürt ağalarını elde ederek onlara birhayli mal-mülk vermişler. Onlar da padişahların mutemet adamları haline gelmişler. Bir yandan aşiretleri birbirine düşürürken, bir yandan da Alevi ve Sünni halkı birbirine düşürmüşler. Osmanlı Padişahı Yavuz, Kürdistan'da kırk bin kişiyi kılıçtan geçirmiş. Diğer taraftan İran Şahı da Osmanlı Padişahından geri kalmamış. Padişah Alevi halka baskı ve zulüm yaparken, Şah da Sünni halka aynısını yapmış. İkisinin de amacı Kürdistanı ele geçirmektir. Sonunda onlar muratlarına erdiler de. Kürdistan'ı aralarında bölüştüler. Kürdistan ikiye bölündü, daha sonra ise bir parçası Irak'a kaldı.

Cumhuriyet kurulup da padişahlık kalkınca Kürt halkı da Türk halkı gibi milli haklarına kavuşmak istedi. "Biz de kendi ülkemizde özgür olalım, biz de dilimizde serbestçe konuşalım, bizim dilimizde de gazeteler çıksın, okullar olsun," dediler. "Memleketimizin yeraltı ve yerüstü servetleri bizindir," dediler. Hükümetler Kürt halkının bu isteklerinden çok korktular. Çünkü onlar Kürt halkına herhangi bir hak tanımak istemiyorlardı. Hükümetler, onların yeraltı, yerüstü servetlerini elde tutmak, onlara dillerini unutturmak, onları köleleştirmek istiyorlardı.

Bu nedenle Kürt halkı yer yer ayaklandı. Onlar baskıyı kabul etmediler. İlk Şeyh Sait hareketi ortaya çıktı. Hükümet Şeyh Sait kuvvetleriyle başa çıkabilmek için, hemen Dersim'lilerin yanına koştu, "şayet Şeyh Sait muvafak olursa bütün Alevileri öldürecek. Siz Kürt değil Alevisiniz" diyerek onların aklını çeldi. Dersimde birçok aşiret buna kandı.

Onlar da gidip Şeyh Sait kuvvetlerine silah sıklılar. Şeyh Sait'in yenilgisinden sonra sıra Kürdistan'ın diğer parçalarına geldi. Sonunda Dersim'deki halk da kırıldı. Bu kez de Sünni Kürt halkı aynı biçimde aldatılarak Dersim yalnız bırakıldı, hatta onlardan destek sağlandı. Dersimlilerin Allaha inanmadıkları propaganda edildi.

Bugün de aynı oyun tekrarlanıyor. Faşistler önce bazı hainleri, çıkarıcıları yanlarına aldılar. Onlar, halkın arasına fesatlık sokup onları birbirine düşürüyorlar.

masını istiyorlar. Öyle olunca da Kürt halkının ezilmesi daha kolaylaşıyor.

Buna karşı halk kitleleri birlik olmalı. İşçiler, köylüler, ırgatlar tümü de kardeşler. Kim olursa olsun her insan dini inançlarında serbest olmalı. Kimse inancına karışmamalı, zora başvurmamalı. Müslümanlıkta zor yoktur.

Alevi-Sünni çatışması yaratanların halk düşmanı oldukları bellidir. Düşman öyle yapıyor ki emekçiler bölünsünler, aralarında çatışmalar, böylece köle olarak kalsınlar. Düşman bir yandan onları birbirine düşürürken, diğer yandan ikisine de aynı şekilde baskı yapıyor, dillerini konuşmalarına, kendi dillerinde gazete çıkarmalarına, okullarına bile izin vermiyor. Memleketimiz aslında zengindir. Ama buna rağmen burda fabrikalar açılmıyor, halk işsiz ve aç bırakılıyor. Öyle yapıyor ki halkımız köylerini terketsin, gurbetçi olsun, varlığını unutsun. Bazı hainler ve çıkarıcılar da bu konuda düşmanla işbirliği yapıyorlar. Çünkü onlar da bu ihanetten kazanç sağlıyorlar.

İşte Alevi-Sünni çatışmasının nedeni budur. Bu çatışmada ne Alevi ne de Sünni halkın bir kârı var. İki taraf da bunun acısını çekiyor. Boş yere birbiriyle didişiyorlar. Bunu görmeyenin gözü kördür, budaladır, ahmaktır.

İşçi kardeşlerim, köylü kardeşlerim, esnaf kardeşlerim ve gençler! İster Alevi olun, ister Sünni, artık gözlerinizi açın. Halk düşmanlarının oyununu bozun. Birbirimize birleşelim, kaynaşalım. Kardeşler arasındaki bu kavgaya son verelim; sömürüye, zulme karşı birleşelim!

BİNGÖL'DE FAŞİST TERÖR

26 Ekim günü Bingöl'de MHP'li Belediye Başkanı ve şoförünün bilinmeyen bazı kişiler tarafından yaralanmasının ertesinde faşist milisler kentin içinde terör yarattılar. Ahmet Duran adlı yurtsever, faşistler tarafından katledilirken, Ahmet Elçi de ağır biçimde yaralandı. Faşistler yüze yakın işyerini tahrib ettiler, sağa - sola kurşun yağdırdılar, bu arada devlet hastanesini de otomatik silahlarla taradılar. Ve bütün bunlar emniyet kuvvetlerinin gözleri önünde cereyan etti. Saldırganlara müdahale edilmedi, yaptıkları seyredildi. Bingöl Valisi, polise verdiği telsiz emrinde, "göstericilerin üzerine gitmeyin" diye onları açık açık himaye etti.

Malatya'da Hamit Fendoğlu'nun bir patlama sonucu ölmesinin ardından da koca kent gerici ve faşist tayfasınca yıkılıp yağmalanmış ve bunu yapanlara dokunulmamıştı. Bugüne dek sol ve demokrat pek çok kişi faşist milislerce katledildi, ama solcular ve demokratik güçler böyle bir

saldırganlıkta bulunmadılar. Öyle anlaşılıyor ki faşist milislerin terör çıkarma, kanun dışı gösteri yapma, yakıp yıkma özgürlüğü var!.

Hamit Fendoğlu'na patlayıcı madde gönderenler henüz açığa çıkarılmadı. Bu işi bizzat faşistlerin yaptığı, böylece Fendoğlu'nu feda edip Kürt halkının birbirine kırıdırılmak istendiği, Kürdistan'da mezhep savaşları çıkarılmak istendiği yönündeki şüpheler giderek güçlenmektedir. Kimbilir, belki Bingöl Belediye Başkanını da aynı karanlık güçler yaralamışlardır.

Hükümet faşist terör, yağmacılık, kundakçılık karşısında sinmeye, saldırganlara taviz vermeye devam ediyor. Bingöl olayları nedeniyle de beş demokratik kuruluş (Bingöl TÖB-DER, Bingöl DHKD, TÜM-DER, TUS-DER Şubeleri ve GENEL-İŞ Bingöl Şubesi) ortaklaşa yayınladıkları bir bildiri ile Bingöl Valisi Burhanettin Ergün'un tutumunu protesto ettiler ve görevden alınmasını istediler.

ŞERÊ KE WERTÊ BRA Û WAUDE E BIQEDENİME, NEQÊN U ZALİMÊN RA DUST DÊST PÊ KÊME

Welatê ma de zaf derdê gırsi este. Xelkê ma dine dest zaf onto. Nine sero aşiru zuvini qırkerdo, mordêmi kiştê, adirê zaf lozını dardo we.

Nê derdu ra zu ki şerê Alevên û Sunnên Ma gereke sevevê na şeri rınd bizonime. Bizonime ke ora dıma lınga çewte me erjime.

Ma na Alevên û Sunnên çika, sıvte dêyde nâdime. Nê hurdêna ki Muslumanên de mesev ê. Hurdine de ki zu heq zonino. Kitav û pêxemberê xwo juyo. Eke hêno aşiru, xelkê ma çı verdano pêw çond sêy ser ra ve nika yê zê wa û brau tê lewede niştê ro, nan u sola zuvini werda, roza tenge de dest dora zuvini. Onca ki roza henêna ama ke yine tifang esto zuvini.

Eke ma pêyser cêray me ra nâ da, vêneme ke heram werdoxu xelkê ma werdo pêw. Padşayê Romê tédine ra zêde kewtêra nêy dime. Çıke yine boyna şındorê dewleta xwo kerdo hira, pêniye de amê restê şındorê Kurdistanî. Welatê ma Kurdistan de o waxt ki axa û bêg biyê. Aşiri a roze de tenêna gırsi biye. Yine ve eskerê padşay ra do pêro. Padşau nâdo ke

Kurdistan kewtene zor a, yine xwo çarno ra hile. Sava na çı yine tayê axayê Kırmancu guretê xwo dest, xêlê mal-milk do dine. Yê ki biye mordemê padşau. Heto zu ra Alevi û Sunni verdê pew, heto bin ra ki aşiri tız kerde. Padşayê Romê no ke namê xwo Yavuz o, çewres hazar mordemi şımşêr ra qırkeno. Heto bin ra ki Şahê İrani Padşay ra pêyser nê vineto, Padşay Alavi guretê binê çopolê xwo, ey ki Sunni. Wasteno hurdine ki guretena Kurdistanî biyo. Peniye de yê rêşti mîrodê xwo. Kurdistan wertê xwo de kerd letêy. Kurdistan sıvte bi dı letêy, heto zu ki peniye de Iraq te mend.

Waxto ke Padşayêni rijiye, Cumhuriyet ame werte, xelkê Kırmancu ki zê Tırku heqa mîletê xwo waste. Yine Vake "Welatê xwo de binê niri de me manime, zonê xwo qesey bıkeme, zonê ma deki qezetêy Vêjyêne, dêy ra mektêvi rabêne. Çıyo ke ser û binê hardê ma de esto, yê ma bo." Hokmati na Wastena Kırmancu ra zaf tersay. Çıke yine nê wastêne ke hondike heqe Kırmancu dêne. Hokmatu wastêne ke çiyê ser binê hardê welatê dine xwo deste bıvındarnê, zonê dine ra vır bıkerê, yine koledarên de bıvındarnê.

Sava na çıyo nânê ki xelkê Kırmanci ca ve ca tifang guret, vêja ro ko. Yine heqeret qewul nê kerd. Sıvte şerê Şıx Saidi ame werte. Hokmati nâda ke pê dêy nê şikino, vost şı lewê Dêrsımu. Vake "eke Şıx Said ma ra welat bıcêro, tê de Alevu qırkeno. Sıma Kırmanci ni yê, Alevi yê." Yê pê na qesura xapay. Şı tifang est eskeronê Şıx Saidi. Dêyra dime sıre ame letonê Kurdistanê binu. Pêniye de xelkê Dersimi ki qırkerd. Nara ki pê Kırmançonê Sunni xapıt, vake sarê Dersimi heq nas nê kenê. Sunni ra kewete gurete Dêrsim teyna mend.

Nıka ewro ki na ka, têpa nâ kaybeno. Faşist u sıvte tayê xayin û heram werdoxi kêrd hetê xwo. Yê fesat kenê wertê xelki, ey verdanê pew. Yê wazenêke xelk letêy bo zuvini buro. Eke hen bi, xelkê Kırmancu tenê na ret kuno binê bari.

Heqa xwo hêna ke dustê na kayra xelk tê de dest ra zuvini do. Karkeri, xelko ke dewu dero, yêrxati têde brayê zuvînê. Kam beno bıbo, têde mîlet dinê xwo de serbest bo. Kes qarsê dinê kêşi nê bo. Muslumanêni de zor çıno.

Iyê ke şer kenê wertê Alavu û Sunni, dısmenê xelkon ê. Dısmen hen keno ke hemegdari letêy bêne, hen koledare bıvındêne. Dısmen heto zura ke yine verdano pêw, heto bin ra ki nê verdano ke yê zonê xwo qesey bıkerêne. Zonê xwo ra qezetu vezêne, şêrê mektevu de eve zonê xwo bıwanêne. Welatê ma zaf zengin o. Oncaki uza faprikêy ra nê benê, xelk bê kar û vêsa vındarnin o. Hen kenê ke xelkê ma dewonê xwo caverdo, şêro qurvetiye, zuvini xwo vira bıkeru. Tayê xayini eve heram werdoxu ra ki dest danê ra dısmen û dest. Çıke yê ki na xayên ra qezenc kenê.

Sevevê şerê Alevên û Sunnên na yê. Nê şeru ra ne tawa kuno ra Alewu dest, ne ki Sunni. Hurdi hêti ki nêy ra jan vênênê. Bila seve zuvini wenê. Kamo ke na qefçılıye nê vêneno, kor o, bom o, exmaq o.

Karkerêne, sımayê ke dewude rê esnafêne xortêne têde brayê mı! Sıma ha Alavi bêne, ha Sunni, endi çımonê xwo ra kerê. Na kayê dısmenonê xelki xırave kerêne. Dest ra têtêy dime, zuvini bıcêrime. Na şero ke kewto wertê wa û brau bıqedime, heram werdane zalimêni ra dust bême tê lewe.

Xarpit, H.Kaya

PÊKENI

HİTLER Û TÊJİK

Wexta Hitler da dersdareki ders dida zarokan. Zarokeki, dı deftera xwe da usa nivisandı bû:

"Pışıkeke me hebû, za bû, jê sê têjik bûn. Wan têjikan dıgot: "Biji Hitler, biji Hitler!.."

Miellimê wi gelek pê dılxweş bû û ji der û dora xwe ra got. Rojeki serdarê dibistanê hat dersa wan û ji miellim pırsi:

"Ka, kijane ew zarokê baqlı?"

Miellim zarok nişani wi da û serdar lı deftera wi nihêri ku nivisandiye:

"Pışıkeke me heye, sê têjikên wê hene. Têjik her tım devê xwe vedıkin, dibên: "Bımri Hitler, bımri Hitler!.."

Serdar gelek qehıri û jê pırsi:

"Lawıko, te çıma usa nivisiye?"

Zarok jê ra got:

"Çavên têjikê me vebûne, serdarê mın..."

Vê hikyatê tışteki ani bira me. Lı Tırkiyê ji gelek têjik hene ku çavê wan hin gırti ye, û "biji Başbuğ, biji Başbuğ!" dibêjin û dû wi dıçın. Gelo, hın dibên, çavê van têjikan ji rojeki venabe?..

HİTLER VE KEDİ ENİKLERİ...

Hitler zamanında öğretmeninin biri derste, bir çocuğun defterine şunları yazdığını gördü:

"Bir kedimiz vardı, yavrulamıştı, üç yavru doğurmuştu. Bu yavrular "Yaşasın Hitler, Yaşasın Hitler!" diye haykırıyorlardı."

Öğretmen bundan son derece memnun oldu ve arkadaşlarına ondan söz etti. Bir gün okul müdürü sınıfa geldi ve öğretmenden sordu:

"Hani, o akıllı çocuk nerde?"

Öğretmen çocuğu gösterdi. Müdür öğrencinin defterine bakınca şunları okudu:

"Bir kedimiz var, üç tane de yavrusu. Yavrular ağızlarını her açtıklarında "Hitler'e ölüm, Hitler'e ölüm!" diye haykırıyorlar."

Müdür öfkeleni ve çocuğa sordu:

"Neden böyle yazdın, çocuk?"

Çocuk şöyle dedi:

"yavruların gözleri açıldı, sayın müdürüm..."

Bu hikâye aklımıza şunu getirdi: "Türkiye'de de gözleri henüz açılmamış bir hayli kedi eniği var ki, "Yaşasın Başbuğ, Yaşasın Başbuğ!.." diye haykırıyor ve onun ardından gidiyorlar. Acaba, onların gözleri de birgün açılmaz mı dersiniz?..

JINA SERÊ

Koçerê Alikan tev bi hevra dıgotin: "Bıvise, bira bıvise! Dêrdê me hûr e, kûr e û dûr e... Zulm û zordestiyê da axa û beg û şêx û hukumat hemû şirik in. Qey em kurê jinbabê ne? Heger em kurê jinbabê ne, bila saya ROJA WELAT dınye alem sehbike, em dehwa heq û huquqê xwe dıkin. Em ne ehlê fitnê û belayê ne..."

Lı Kurdistanê jin wek çiroka ye. Dı sedsala bistan da jina bê mal û rezilayi... Ew merivên ku dı nav xızaniyê de, dı nav birçiti û tazitiyê da xerk bûne, tenê li welatê reşikên Efriqê, û li Kurdistanê tén ditin. Ew gelek waxte ku êdi li destên Esyê û Erebianê ji rewşek han xuya nake...

Jı aliyek va gera serê çiya, sal bı duwanze meh, havin û zıvistan... Jı aliyê dın va nîrê zordestiyê û perçiqandin... Jina bê ax û azadi. Ev jina han li welatê me Kurdistanê, jina koçeriyê ye...

Koçerê Alikan ji li serê Çiyayê Sipanê Xelatê ava bı vi hali ne. Em dızanin ku azadiya gelan, jina bı serxwe û bı serfirazi, dı sazûmaneke bê zılm û zordari da; gava ku zincirê nîrê kolonyali û kevneperestiya feodali hatin şikandin tê avakirin. Wê hemanê tım karker, xebatkar, gundi, reşik, sıpi, koçer, çiyayi û deşti tēbıgihêjin heqê xwe yê mirovi, angê ew jina azadar, ew civata bê kole û bêkoledar...

Hevaleki me, li ser navê ROJA WELAT, derket serê çiyayê Sipanê û guh da dengê koçerê Alikan. Qısê wana hılanî qasetê û ani. Me ji van qasete pişkaf û me ani zımanê nivîsê. Rojname me pirs dıke û koçerê Alikan bersiv dıdın.

ROJA WELAT- Ez beni, em ji bajêr hatine ditina we, mēvaniya we. Ka derdê we çıye, xwestinên we çıne?

MEHMÜD- Ser sera, ser çawa! Heci Tahir, were tu mijûl be. Heci Tahir hat ber bı pês, me jê pirsı:

R.W.- Heci, keremke bêje, derd û xwestinên we ka çıye, em guhdarikin.

HECİ TAHİR- Xwedê ji we razi be, hûn acız ne bın.

R.W.- Qewet û imkanê me da, em çı bıkarin, emê ji we ra arikari bıkin. Lı Tırkiyê bı navê Roja Welat rojnameyek derdıkeve. Kurdi û Tırki tē çapkırın. Xeberdana me wê bıvise û belav bıke. Berê em dıxwazın hınbın, eşıra Alikan çend babe, çend qebil e?

H.TAHİR- Alikan heft qebil in. Desteki wi Sipanê ye. Qısmeki wi çıye aliyê Hizan, qısmeki wi ji karêzê mintıqa Tatvanê ye. Hinek wi dıçın aliyê Mûşê.

R.W.- Lê, dı vê zozanê we yê Sipanê hûn çend mal dıminın?

H.TAHİR- Bist û çar mal.

R.W.- Nava van 24 konada çend radyo, çend teyp heye?

H.TAHİR- Teybek û du heb radyo heye.

R.W.- Hûn çend meh dıminın li zozanan?

H.TAHİR- Sê meh, piştê emê herin çıyeke dın.

R.W.- Havinan hûn li vıra dıminın, zıvistanê dıçın kuderê?

H.TAHİR- Em zıvistanê Bışeriyê, Siliva, welayetê Sêrtê, dora Diyarbekrê dıminın.

R.W.- Van çıya da ji hûn disa konan da dıminın?

H.TAHİR- Belê, disa em kona da ne.

R.W.- Konan da hûn tevi pezê xwe dıminın?

H.TAHİR- Belê.

R.W.- Hûn ji çıyê xwe yê zıvistanê heya zozanan çend rojan da tén?

H.TAHİR- Bist û pênc roj-mehek.

R.W.- Çıyin û hatma we da çı tedaya hûn dıbinın? Zırara we çê dıbe, nabe? Gava hûn ji qereqolan ra derbas dıbin ji we bertêl dıxwazın, naxwazın? Heqê derbasbûna erd hûn dıdın, yan na? Kalê Obê, Heci Mehmûd dest bı xeberdanê kır:

H.MEHMÜD- Bazara Alawekil, tehdâyê me dıkin. Nahêlin pezê me derbaz bıbe. Heqê xwedê, derbaziya me da, serê pezê bangnoteki ji me distının. Welayeta bıgre heta gunda, mirovê hukumatê û axa û şêx û muxtar li hev payê dıkin, ked û xuydana eniya me. Bertıla distının ji me. Gava ew çıyê em lê deynin, serê pezê û berxê deh pangnotê me distının. Ev pere dıghê dewletê. Ser da ji gundiye dor me dehwe me dıkin. Hûnê hewqas bıdın me ji, dıbên.

R.W.- Apê Mehmûd, rasti çawabi bêjin.

H.MAHMÜD- Heqê xwedê, santim kêm-zêde nin e. Bı heqê navê Xwedê, em dıçın erzûhalci, ewê ku li ser me zulmê dıkin ser wan, em erzûhaleki dıdın qeymeqam. Qeymeqam ji li aliyê wan derdıkevi. Heqê xwedê, deştê ji weki vır ji me distının. Ne deştê, ne ji li zozana yek bost erd ji me re zehf dıbinın. Disa ji şerm nakın, tén ji me pere û bertil distının. Vêcar em li deştê pênci pangnota zêdetır dıdın. Çengik dexlê me tune. Tu zani vêcar em zıvistanê mirecet dıkin, em dıbên bila zexire bıdine pezê me. Dıbên, "herin ba qeymeqam." Em istıdayê xwe dıdın wi, qeymeqam ji dıbê, "herin ba mıdûrê ofisê." Mıdûrê Ofisê ji nade me dıde xurta... Mıdûr, ew zılamê xurt dıbin şirikê hev. Ya rast miro bêje ev e. Yê ceh bıdın yekê stû stûr, 50-60 qamyon. Ew ji dıçe ji xwe ra dıfroşe, ticaretê dıke. Tê nav hev da bıfrasın. Emê xwe bıdne wê

rastê û temaşa wana bıkin. Vêcar paşıya heqeratan nayê. Bı heqê navê xwedê, wextê em dıçın warek nu û şev wê da dıminın, heta em 500 pangnota nedın, nahêlin em serê xwe deynın û razên. Meznaya navê xwedê, çar şeva mame erdeki, serê şevê 750 pangnot ji min hatiye standın. Vêcar tu hê ji behsa heqereta dıki? Dêrdê me hûr e, kûr e û dûr e... Heya mehek em bêjin derdê me xılas nabe. Gotina wana here û were ye...

ROJA WELAT- Ev gotina te seri heya nuhû, hemû rast in, em vê zanın. Vêcar sebebê van zulman hemû ki ye, hûn zanın gelo?

HACI MEHMÜD- Vê zulm û zordestiyê da axa û beg û şêx û hukumat hemû şirik in. Mülê xwe dane ber hev me dıminın. Ê, ji we hêvi dıkim, ew zulm û zordestiya em tê da ne, bila Roja Welat ser bısekine û bıvise. Qey em kurê jinbabê ne. Heger em kurê jinbabê bı, bila saya Roja Welat dınya-alem seh bıke.

ROJA WELAT- Jı deştê heya zozanan û heya hûn ji zozana dızirın çıqa mesrefê we dıbe?

HECİ MEHMÜD- Hema ez zılamê im. Ezê ser nefsa xwe bêjim, 70-80 hezar pangnotê min dıçe. Ev pere dı riya zulmê da dıçe. Vêcar melhezeke 500 malê wey min hene, her yekê hewqas ji wan tê standın.

R.W.- Mamê Mehmûd, çend pezê te heye?

H.Mehmûd- Pênc sed pezê min heye.

R.W.- Şir, mast û penirê we çawa tê frotin?

H.MEHMÜD- Hema emê ser Tetvanê bêjin?

R.W.- Belê.

H.MEHMÜD- Tu rasti dıxwazi, ne usa?

R.W.- Erê, emê rasti bêjim. Dıvê em meselê xwe rast deynın.

H.MEHMÜD- Xwedê zani, şirê wi ji devê me nahesili. Ew ji zulmiyê da dıçe. Em ya rast bêjin. Ê, yekê bê bêji ditina bekçi, qeymeqam, çawış û zabıt lazım e. Evanê he gelek bê ditin.

Gotinê Tahir hiltine:

TAHIR- Ez xulam, bajêra da kiloya balcana here 100 pangnota, belediye nabêje fiyat ev e. Lê dema penirê me koçera bıçe suka bajêr, zabıtê belediyê yê bêjin: "Kiloya penirê te 20 pangnot e," tu zêde nafraşı.

R.W.- Hûn kiloya şir çıqasi dıfroşın?

HECİ MEHMÜD- Kiloya şir, wella isal me daye şeş kêm karteki.

R.W.- Penir we da bı çıqas?

Bersivê Emin dıde:

EMİN- Kiloya penir ji me distının 20 pangnota. Dıbin bajêr dıdın 70 pangnota. Yanê ked û qezenca me ji wan ra ye.

Heci Mehmûd disa mijûl dıbe:

H.MEHMÜD- Qurana te xwendı, şirê me, pivazê me pê nayê. Kiloya şir em dıdın 6 pangnot, yê pivaza em dıkirın 10 pangnota. Vêca emê çı pezê xwe, çı zarokê xwe, çı şıvanê xwe û çı xwe mesrefke.

ÇIYAYÊ SİPANÊ

Meznaya navê xwedê, em meha şivana 7 hezar dîde. Bira te pîrskir, lê manê min got. Halê me ev e. Hukumat li me napîrsî. Yek bost axa me tune. Hukumat erdê ji nade me ku em xwe ra bîstîrîm. Mîriyê me ji dîmîrî, xwediyê erd nahêle em erdê wan da veşêre.

R.W.- Zarokê we dîçîne mektebê?

H.MEHMÛD- Na wella, zarokê me lib ji naçîn mektebê. Xwe mekteb saba me tune.

R.W.- Belê, yê nav we da tîrki dîzanî çend hebîn?

H.MEHMÛD- Vanê hukumat ra eskerî kîrî, tîşteki dîzanî. Qewlê tîrka va evanê "eski kafa" tîrki nîzanî. Dervê wan da jî jin û zorakê me jî qet tîrki nîzanî.

R.W.- Hûn dîxwazî zarokê we bîçîn mektebê, jî bona we mekteb bîn çêkîrî?

H.MEHMÛD- Wella em lavadîkîm. Lê ez xulam, erdê me tune. Em tu derî nasekîm. Hukumat jî guhdariya me nake.

R.W.- Hukumatê seba mektebê tu tîşteki jî we re heya nuha gotîyê? Lê gora qanûnê Tîrkiyê mekteba ewil pênc sal e, mecbûrî ye û bê pere ye...

H.MEHMÛD- Haya me jî dewletê heye, lê belê, haya dewletê jî me tune.

R.W.- Zarokê we xebatê dîkî? Feyda ewana dîghê we? Wextê zaroka çawa derbaz dibe

H.MEHMÛD- Wella ne jîna me, ne jî ya zaroka heye. Zarok heta êvarê kaf dîleyîzî, şer dîkî. Carcaran, mêr jî ser şerê zarokan têne kuştî. Em hemû û nezan in.

R.W.- Nexweşî nav we da heye? Gava nexweşê we çêdibe, hûn çî dîkî?

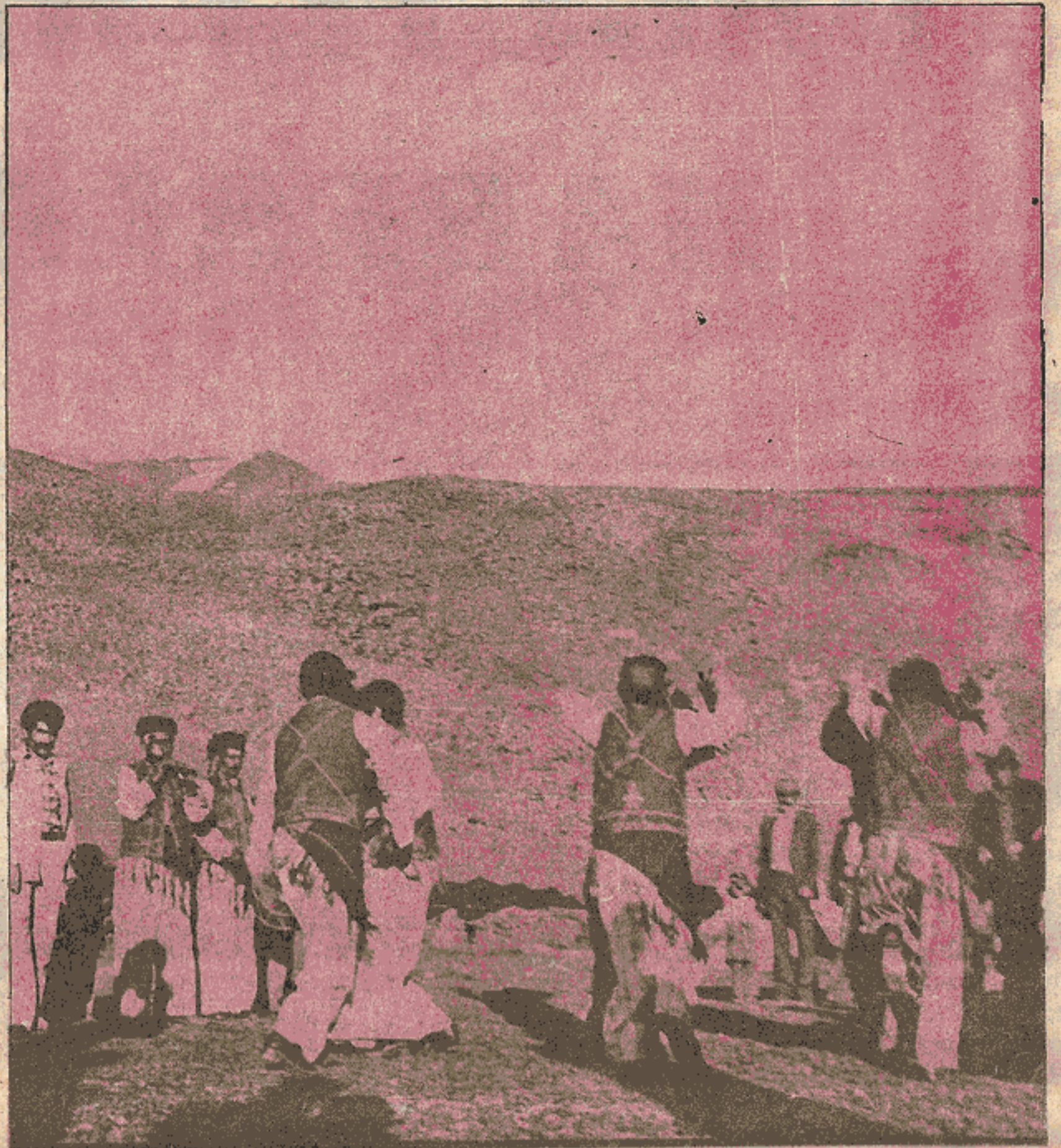
H.MEHMÛD- Nav me da nexweşî hemû jî hene. Gava ku nexweşê me yê giran hebî, em dibî tîxtor. Lê em zef zehmetê dîkîşîm. Gelek cara jî tîxtor tune ye. Erdê heye jî, ezmanê me tune. Em nîkarîm derdê xwê bêjîm. Pere hebî, eleqe heye.

Tahir mijûl dibe:

TAHIR- Çî eleqe, emê bîçîn ber derê yazixana wan bîsekîmî, em tîrki nîzanî, yê bêjî "sîra ta geçmîş!" Heta pênc saeta emê ber derî bîsekîmî, yê forslî, qerevatlî, yê îşê xwe bîbinî bîçîn, emê bîminî wê de

R.W.- Nexweşê we yê giran çêbîn, hûnê çî bîkî? Wextê jinê weyê hemile dîwelîde hûn çî dîkî?

TAHIR- Wella, nexweşê me yê giran çêbîn, yê bîminî halê xwe da. Em bîkarîm, emê ser pîştî dewara bîbin erdekî, heger ne, yê bîminî halê xwe da.

Îsiv, xwe davê nav xebera:

ÎSIV- Yê mîrînê, ê bîmîrî. Wextê jinê me dîwelîdîm, çend heb jinê kal dîçîm balê. Yan yê bîmîre, yan jî yê bîmîne. Ne tîxtor e, ne pîrîk, ne tîşteke.

R.W.- Heta nuha qet tîxtor hatiye nav konê we?

H.MEHMÛD- Qetiyen, kes ne hatiye.

R.W.- Jî bo pezê we beytar tîn?

TAHIR- Wextê em mîrecet dîkî, tîn. Lê belê, bêdîl tîn.

R.W.- Wextê beytar tê, bê pere, yan jî pereti tê?

H.MEHMÛD- Wella, dema tê em heqê derziyê wan, heqê benzîne û serê pezê du pangnota û tîşteki jî emê deynîne cêba wan da. Ew berazbabêha bê pere gava xwe navêjîm.

R.W.- Eva çend sale hûn vê koçerîye da ne?

H.MEHMÛD- Bav û kalê me evî îşî kîrîye, ne îşê salan e, ez xulam. Eva 80 sale ez vê reziliyê da me. Berê ev çiya çiyayê me bû. Kesek nîkarî bû heqaret bike. Vêga heqaret zehf bûye, nayên gotî.

R.W.- Mamê Tahir, eşîra Alîkan va çend sale heye?

TAHIR- Zû da hene. Wextê mîrê Bota da jî hebûne, beriya Îsa Pêxember jî Alîkan hebûne, tîştê me sehkirî.

R.W.- Alîkan berê li ku dîman?

TAHIR- Alîkan jî Botan hatîne. Mîrê Botan, Alîkan ra gotîye: "Zozanê Ava Berxa, Kawîltîne, Şexemer, Nemrût, Sîpanê Xelatê, Karêz, Duav û Zevezerê Fillan bîstîmî, jî xwe ra tê da bîn..." Alîkan gotîna mîrê Botan dîkî û van zozanan dîstîmî. Wextê Kemâl radîbe, vanê xurt vî erdî ser xwe tapi dîkî, bî ruşvetî. Alîkan dîminî bê erd. Wî çaxî da vergiya Alîkan dîghê hukumatê.

R.W.- Xwarî û vexwarîne we çîne?

TAHIR- Wextê pezeke me dîmîrî em goştê wê dîxwîm. Temetêz, xîyar û tîştê dîm çerçî - merçî tîmî. Hema hesabke xwarîna me nan û penîr e. Şîr - mîr jî em dîxwîm.

R.W.- Yanê heya pezê we ney ber mîrînê hûn şerjê nakî û goştê wê naxwî?

TAHIR- Erê, wesa ye. Yekê kulek be, janê bikeve, yan jî gur bigre em şerjê dîkî, goştê wî dîxwîm.

R.W.- Fîratîna pezê we çawa ye?

TAHIR- Wêga tîcarê xerîb tune. Em deyndarî hev dîstîmî. Çend meha xweydî dîkî, paşê tîcar tîn xwe ra belâş dîstîmî dîbîn. Nanîk tê da ma, ê bîmîne, nema xwe tune. Feyda wî dîghê tîcarê dewlemend. Tîcarî ser milê çend dewlemenda ye.

R.W.- Yanê hûn dîxebîtî, keda we dîghê dewlemenda û hukumatê...

TAHIR- Belê, wesa ye. Keda me payek jî me ra ye, du pa jî wan ra.

(Devamî Sayfa 14 'de)

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERDEN HABERLER

TATVAN'DA

Tatvan Devrimci Halk Kültür Derneği, 24.9.1978 tarihinde, çok sayıda konunun da katıldığı bir törenle kuruldu. Kuruluş törenine çeşitli demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri katıldılar ve tören nedeniyle çeşitli kişilerden ve kuruluşlardan kutlama mesajları geldi.

Kurucu üyeler, yaptıkları görev bölümü ile başkanlığa Lâtif Özdemir'i, sekreterliğe Hasan Çakmak'ı, saymanlığa da Ahmet Çelikkol'u seçtiler. Diğer kurucu üyeler Bedri Aslaner, İzzet Kardogan, Gıyasettin Çetin, Ziya Akbay ve Seyithan Karadeniz'dir.

Dernek Başkanı Latif Özdemir, demokratik kitle örgütlerinin görev ve işlevine, yurt ve dünya sorunlarına ilişkin bir konuşma yaptı ve demokratik örgütlerin dar grupçu bir tavırdan sakınmalarını, emperyalizme, sömürgeciğe, faşizme ve her türlü gericiliğe karşı dayanışma içinde olmaları gerektiğini söyledi.

Kuruluş nedeniyle kamuoyuna sunulan bildiriye, işçi sınıfının

HAKKARİ'DE

13 Ekim 1978'de Hakkâri'de Devrimci Halk Kültür Derneği kuruldu. Derneğin kurucuları Ahmet Korkmaz, Halit Ayaz, Abdullah Kazak, Ömer Acanoglu, İshak Ö. Savukoğlu, Lezgin Önal, Hamdi Kavak ve Yıldırım Abbasi-gil'den oluşuyor. Başkanlığa Ahmet Korkmaz, Sekreterliğe Halit Ayaz, saymanlığa da

Derneğin kuruluş bildirisinde, burjuvazi ve toprak ağalarının, "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" ilkesini saptırma için ırk, mezhep ayrılıklarını körüklediği, aşiretleri birbirine düşürdüğü belirtilmekte, devrimci hareketi yanlış yollara saptıran maoculuk, teslimiyet politikası ve maceracılık eleştirilmekte, daha sonra şöyle denmektedir:

"Halkımızın eşitlik ve özgürlük mücadelesini daha da ileriye götürmek için, sömürsüz ve baskısız, insanların insanları ezmediği bir toplum yaratma kavgasında yerimizi almak için kısa adı DHKD olan yeni bir dernek kurduk."

ideolojik ve politik doğrultusunu saptıran maoculuk, maceracılık, sosyal şovenizm, oportünizm gibi sapmalar eleştiriliyor ve şöyle deniyor:

"Bugün Türkiye'de emperyalist ve sömürgeci siyasetin ortadan kalkması, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kitlelerin, devrimci, demokrat ve yurtseverlerin birlikte yürütecekleri örgütlü mücadele ile mümkündür. Bu mücadelede demokratik kitle örgütleri kendi konularına ve düzeylerine uygun düşen, sömürü ve baskının kendi yaşamlarına yansıyan yanlarıyla mücadele ederler. Demokratik kitle örgütleri siyasal iktidarlara seçenek olmamakla birlikte, emekten yana güçlerin örgütleri olarak, işçi sınıfının bu doğrultudaki mücadelesinde üzerlerine düşen görevleri yaparlar. Ekonomik-demokratik, mesleki ve akademik savaşmalarını işçi sınıfının, emekçilerin siyasal iktidarlara seçenek olan mücadelesine tabi kılmak zorundadırlar. Bu, demokratik mücadele ile siyasal mücadelenin ayrılmazlığı ve doğru diyalektik sentezidir."

DIYARBAKIR DHKD AÇILDI

Diyarbakır Valiliğince, "Roja Welat" gazetesi, "Özgürlük Yolu" dergisi ve Leyla Kasım'ın afişi bulunduğu gibi sudan ve yasadışı gerçeklerle üç ay süre ile kapatılmış olan Diyarbakır DHKD açıldı. Süre dolmuş olmasına rağmen, derneğin açılışı oyalandı ve 14 gün geciktirildi. Dernek yönetimi, yayınlandığı bir bildiri ile, derneğin kapatılmasının yasal nedeni bulunmadığını, bunun halkımıza karşı açılan gerici kampanyanın, "bölücülük" ve "anti-komünizm" çılgınlığının sonucu olduğunu ve böylece gerici faşist güçlere hizmet edildiğini belirtti.

MALAZGİRT'TE DHKD KURULUYOR

Gazetimizin baskıya verildiği bir sırada aldığımız habere göre Malazgirt'teki sosyalistler ve yurtseverler, Devrimci Halk Kültür Derneğini açmak için çalışmalarını tamamlamışlardır. Dernek 4 Kasım'da açılmış olacaktır.

BULANIK'TA

Muş'un Bulanık İlçesinde, Bulanık emekçilerinin ve gençliğinin geniş katkısı ve desteğini alan Bulanık Devrimci Halk Kültür Derneği kuruldu.

Derneğin yönetim kurulu Mustafa Savaşçı (başkan), Cemil Elden (sekreter), Nimet Çelik (sayman), Şadi Yetkiner ve Ertuğrul Yetkiner'den oluşuyor.

VAN'DA

Geçtiğimiz yıllarda MC iktidarının ağır baskılarına uğrayan, ancak bu baskıları başarılı biçimde göğüsleyerek halk kitleleriyle başarılı bir diyalog sağlayan Van Halk İlişkiler Derneği, 17 Eylülde yaptığı olağanüstü kongre ile adını Van Devrimci Halk Kültür Derneği olarak değiştirdi. Eski yönetim kurulu üyeleri yeniden seçildiler (Başkan: Nihat Yurtkuran, Sekreter: Tayyar Kurt, Sayman: Tayyip Kızılyıldız, Üyeler: Necmettin Solaz, Cemil Güllüpnar).

HAKKARİ'DEKİ "ÖZGÜRLÜK" GECESİ..

24 Eylül'de Hakkâri'de düzenlenen "Özgürlük İçin Yurdun Güneşi" adlı geceye halktan bin dolayında kişi katıldı. Çevre kent ve kasabalardan gelen grupların da katıldığı gece başarılı biçimde geçti. Sahneye asılan "Roja Welat Bizimle" ve "Özgürlük Yolu" pankartları büyük coşkuyla alkışlandı. Olaysız geçen gecede "Kahrolsun sömürgecilik, yaşasın özgürlük, Roja Welat susturulamaz, Kahrolsun faşizm" sloganları atıldı.

ADANA'DA

Bir süreden beri kuruluş çalışmaları devam eden Adana Devrimci Halk Kültür Derneği, 22 Ekim 1978 günü, kuruculardan sempatanlardan, demokratik kitle örgütleri ve sendika temsilcilerinden oluşan büyük bir kitlenin katıldığı bir törenle kuruldu. Açılış töreninde bir konuşma yapan İhsan Aksoy çeşitli yurt ve dünya sorunlarına değindi, demokratik örgütlerin demokrasi ve özgürlük mücadelesindeki önemlerini dile getirdi.

İZMİR'DE

İki ay kadar önce kurulmuş bulunan İzmir Devrimci Halk Kültür Derneği başarılı biçimde çalışmalarını sürdürüyor. İşçi ve öğrenci gençlerin dernek çalışmalarına ilgileri günden güne artıyor.

AKSA'NIN 19. KONGRESİ YAPILDI

Yurt Dışındaki Kürdistan Öğrencileri Cemiyeti'nin (AKSA) 19. Kongresi, bir ay kadar önce Federal Almanya'da yapıldı. Aldığımız bilgilere göre, bazı maocu unsurlar kongre öncesinde onu etkilemek için bazı çabalara giriştilerse de bu çabalar sosyalist ve ilerici öğrenci kitleleri tarafından boşa çıkarıldı. Maocular ve onların dümen suyunda hareket eden, onlara karşı tavır almaktan kaçınan bazı oportünist unsurlar, delege çoğunluğunun kararlı tutumu karşısında Kongreye katılmayı bile göze alamadılar. AKSA kongresiyle ilgili ayrıntılı bilgi henüz elimize ulaşmadığından, onu okurlarımıza önümüzdeki sayıda sunmayı umuyoruz.

BEYTÜŞŞEBAP'TA MAOCULAR GERİCİLERLE EL-ELE..

Devrimci saflardan gün geçtikçe daha da çok tecrit olan maocular, fırsat buldukça gericilere hizmet etmekten geri kalmıyorlar. Son günlerde bu tür kişiler hakkâri çevresinde yer yer görünüp bozguncu rollerini oynamak istediler. Ancak bütün bunlar boşuna. Devrimci güçler ve kitleler onlara bu fırsatı vermedi, vermeyecek. Maocuların bu tür bozguncu girişimlerine ilişkin olarak Beytüşşebap DHKD ve TÖB-DER şubesi ortaklaşa kamuoyuna bir bildiri yayınladılar. Bildiriye şöyle deniyor:

"İlçemizde uzun zamandan beri varolan aşiret ve kabile çatışmalarını ağalar yaratıyorlar. Bir mer'a için köylülerimizi silahlı kavgalara itiyorlar. (...) Ağalar ve uşakları fesat ve sürtüşme yaratmakta ustadırlar. Ama bu istekleri kursaklarında kaldı, kalacak da. Sömürgecilerin ve ağaların uşaklığını gönülden üstlenen MAOCU BOZKURLAR devrimcilere ve öğretmenlere saldırıyorlar. İlçemiz ilericilerinin-devrimcilerinin tek örgütü olan DHKD'ye ve TÖB-DER binasına dinamit atıldı (...) Ayrica biz devrimcilerin sabırlı ve kararlı çalışmalarını halkımız arasında filizlendirilen birlik ve kardeşlik duygusu köreltilmek isteniyor. Bunun için de bir dizi provakasyonlar yaratılıyor. Emekçi halkımızın bir mevsim boyu ter dökerek biçtiği otlar yakılıyor. Dışardan yabancı ajanlar getirilerek kabileler karşı karşıya getiriliyor." Diğer yandan, geçtiğimiz günlerde Beytüşşebap'ta gericiler ve maocular birçok yurtsever kişiye saldırıp yaraladılar, kabile sürtüşmeleri yaratmak istediler. Emniyet Komiseri Kadir Kuş da kendilerine yardımcı oldu. Ancak halk bu oyunlara gelmedi, onlara gereken dersi verdi ve sonunda onlar ilçede barınamaz hale geldiler.

GENEL-İŞ SENDİKASI DİYARBAKIR ŞUBE KONGRESİ YAPILDI

Kongre gününden bir görüntü...

Genel-İş Sendikası Diyarbakır şube kongresi, 14 Ekim 1978 tarihinde Diyarbakır TÖB-DER salonunda yapıldı. Kongreye 224 delege katıldı. Divan başkanlığına GENEL-İŞ Sendikası Genel Sekreteri Ertan Andaş seçildi. Kongreyi çok sayıda demokratik kitle örgütleri temsilcileri ve konuklar izledi.

Kongrede sözlü konuşmacılar eski yönetim kurulunun çalışmalarını eleştirdiler. Kongre faşist baskılara, anti-demokratik uygulamalara karşı, ve işçi sınıfının devrimci mücadelesi doğrultusunda önemli kararlar aldı.

Daha sonra yapılan seçimlerle Zeki Atsız kullanılan 233 oyun tamamını alarak şube başkanlığına seçildi. Yönetim Kurulu asil üyeliklerine Mehmet Kaya, İsmet Karahan, Hamit Kelekçioğlu, Raif Erkıran, Selahattin Yaman, Mehmet Erkaplan, Orhan Sınanmış Mustafa Toprak, Recep Özalp, Şükrü İlgin, Ferzende Sönmez, yedek üyeliklere ise Muhittin Azak, Mustafa Karagöz, Abdullah Özbay, Cemil Kolancı, İ.Hakkı Erginer, Mehmet Akyüz, Mehmet Sav, Murat Avcı, Ramazan Çap Fevzi Canpolat ve Zülküf Söçkün aynı oyla seçildiler.

Kongrede, şu dönemde yoğunlaşan gerici kampanyaya ve halkımız üzerindeki tehdit ve baskılara karşı şu karar alındı.

“Emperyalist tekellerin çıkarlarını korumak için kurulan blokalar ve entegrasyonlarca belirlenen politikalarla, emekçi halkımız sürekli biçimde savaş tehdidi ve tansiyonu içinde tutulmaktadır. Ülkemizdeki ilerici, devrimci ve demokrat kişi ve kurumların birliğini parçalamaya yönelik amaçlarını “bölücülük” yaygaralarıyla gizleyerek halkımız üzerinde militarist ve şoven baskılarını yaygınlaştıran sömürücü zalimler, bölgemizde sürekli bir baskı ve terör rejimi uygulamaktadırlar.”

KANATLI ve GÜRMAN adlarıyla sahmelenen askeri hareketler ırkçı, militarist birer baskı hareketi olup var olan şovenizmi aşırı bir biçimde körüklemektedir. Bu da halkımıza uygulanan ayırıcı, horlayıcı ve sömürücü, baskıcı bir politikanın göstergesidir.

Bu itibarla, DİSK Genel-İş Sendikası Bölge Temsilcileri Genel Kurulu olarak, ırk, din, mezhep, renk ve inanç farkı gözetilmeksizin insan hak ve özgürlüklerinin en kararlı biçimde savunularak, halkımız üzerindeki militarist baskıları işçi sınıfı olarak protesto ediyor, bu konuda somut adımların atılmasını istiyoruz.

Ergani Belediye İşçileriyle Dayanışma Grevi

Diyarbakır'da Genel-İş Sendikasına bağlı işçiler, Ergani belediyesinde çalışan işçilere yapılan baskıları ve saldırıları protesto için, 1 Kasım'da 2 saat süreyle dayanışma grevine gittiler. Direnişe 1000'in üzerinde işçi katıldı.

Genel-İş Sendikası Diyarbakır Şubesi Temsilciler Kurulu, Ergani'deki olaylarla ilgili olarak basına aşağıdaki açıklamayı yaptı.

28 Ekim Cumartesi günü Ergani Belediyesi Elektrik Arıza işyerinde şube başkanımız Zeki ATSIZ'ın başkanlığında yapılan toplantıya işveren ve kiralık işçilerinin silahlı saldırısı sonucu bir arkadaşımızın yaralanmasıyla başlayan olaylar üzerine Şube Temsilciler Kurulumuz 29 Ekim Pazar günü olağanüstü olarak toplanmıştır.

Şube Başkanımız Başkanlığında yapılan Şube Temsilciler Kurulu toplantımızda:

Ergani Belediye Başkanı H. Emin KARAKUŞ'un üyelerimizi yasal haklarından yararlandırmamak, örgütlü bir güç olmalarını engellemek, onları köle olarak çalıştırmak için sendikamız GENEL-İŞ'ten istifa etmeye zorladığı; bizzat üyeleri tek tek makamına çağırıp notere gönderdiği tesbit edilmiştir. İşçi arkadaşlarımızın isteği üzerine Şube başkanımız Ergani'ye gitmiştir. Ergani Belediyesi Elektrik Arıza'da üyelerimizle yapılan toplantıda yiğit belediye işçileri baskıya

ve zorbalığa karşı direneceklerini ve sendikalarından ayrılmayacaklarını belirtmişlerdir. Bu durum tutanaklarla tesbit edilmiştir. Ancak arkadaşlarımız tam dağılmak üzereyken, her halinden sarhoş olduğu anlaşılan CHP'li belediye Başkanı H. Emin her zamanki lumpen tavırlarıyla, beraberindeki kiralık işçileriyle toplantımızı basarak işçileri yayılım ateşine tutmuşlardır.

Silahlı saldırı sırasında arkadaşlarımız Nihat SUBAŞI ağır yaralanmıştır. Ayrıca sendikamızın devrimci mücadelesinin yanında yer alan TÖB-DER'de saldırılara hedef olmuş, otomatik silahlarla taranmış ve TÖB-DER Ergani Şube Başkanı Bekir ERBATUR'da yaralanmıştır.

GENEL-İŞ Sendikası Diyarbakır Şubesi Temsilciler Kurulu olarak:

Nihat arkadaşımızın yaralanmasından dolayı üzüntümüzü belirtirken, işçi sınıfımıza ve TÖB-DER'e yapılan bu gerici ve faşist saldırıyı protesto ediyoruz.

H. EMİN ve kiralık işçilerinin hunharca saldırıları yiğit belediye işçilerinin kararlı ve devrimci mücadelesiyle mutlaka geriletecektir.

Baskılar, lumpen ve zorba yöntemler Ergani'deki üyelerimizi bizden ayıramayacak, mücadelemizi engelleyemeyecektir. Tersine örgütlü mücadelemizde bizleri kamçılacak, birliğimizi pekiştirecektir.

Diyarbakır'daki en demokratik kuruluş ve sendika da basına yaptıkları ortak bir açıklama ile Ergani Belediye Başkanının tutumunu protesto ettiler...

BASINA AÇIKLAMA

28 Ekim 1978 günü CHP'li Ergani Belediye başkanı H.Emin Karakuş, kiralık adamlarıyla birlikte, Genel-İş Sendikası toplantısını silahlı olarak basmış ve Mehmet Subaşı adlı işçiyi yaralamıştır.

Aynı gece TÖB-DER Ergani Şubesi binası otomatik silahlarla taranmış ve TÖB-DER Şube başkanı Bekir Erbatır'da bu olayda yaralanmıştır.

Diyarbakır Genel-İş Merkez Şubesi'nin 1.11.1978 günü saat 8-10 arası bu olayı protesto etmek için işi bırakma eylemini koyacağını duyurmuştur.

CHP'li Ergani Belediye Başkanı işçileri zorla sendikadan istifaya zorlamakta, Sendikamızın aldığı hakları vermemek için silahlı saldırılara başvurmakta, tehditler yaparak işçileri yıldırma çalışmaktadır.

İşçilere, TÖB-DER gibi demokratik kitle örgütlerine, ilerici ve yurtseverlere karşı yapılan bu saldırıyı giddetle kınıyor ve işçilerin sendikal mücadelesine karşı silahlı saldırılarda bulunan ve halkımızın ekonomik-demokratik kazanımlarını engellemeye çalışan, Gerici Ergani Belediye Başkanı ve işçilerine karşı, halkımızın ekonomik-demokratik mücadelesinde önemli bir yeri bulunan Belediye işçilerinin bu haklı direnişini tüm gücümüzle destekliyoruz.

DEVİRCİ HALK KÜLTÜR DERNEĞİ
adına Mehmet Durmuş

DİYARBAKIR ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENCİ DERNEĞİ adına
Bazım İrdem

DİYARBAKIR ÜNİVERSİTESİ
İLE BELEDİYE İLE DAYANISH
DERNEĞİ adına Şaban

TÖB-DER DİYARBAKIR ŞUBESİ
adına EMİN DEDE

Jenç Emekçiler Birliği
adına Başkan

Veysel Yılmaz

İPLİK-İŞ Sendikası
adına Selim Akgündüz

TÖB-DER Diyarbakır
Şube Başkanı
Feyhan

ENİ-SÖMÜRÇELİ DEMO-
KRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ
adına Yılmaz ELGİ

SGB
Sosyalist Gençler Birliği
Diyarbakır Şb adına

Agah Sırmı Savun

Agah Sırmı Savun

Agah Sırmı Savun

Agah Sırmı Savun

Agah Sırmı Savun

LI İRAN SAZÛMANA XWİNİ DIHEJE

Ev çend sal in ku li Iran, zulim û zorbaziyek mezın li ser gelên Iran dom dıke û tê. Sazûmana Şahê Iran ya xwini heqên mirovi û geli ji van gelanra pır dibine û tevgera wan bo azadiyê nav xwinê da dihêle. Xefiyên şah bi dû welatparêzan, demoqratan ketine, girtigeh bi wan tije bûne, eza û cefayê ne diti li wan tê kırım.

Karker û cotkar ji azadiyan bê par in. Ev nıkarın bi serbesti partiyan dayın, komelan sazın. Her usa ji di nav birçiti û betaliyê da ne. Milyarên ku ji nıfti tê, di nav emperyalistan û mistek heramzade da parva dibe. Şahê Iran bona çekan, teyaran, debaban pere dirijine.

Li Iranê Kurd, Azeri, Beluci û Ereb ji ji heqên geli bê par in. Ew nıkarın komelên xwe yên geli sazın, bi zımanê xwe bixwinin, çanda xwe pêş da bibin. Şahê Iran li ser van gelan ji zulmek mezın daniye.

Di van mehên paşın li Iranê diji zulmê bûyerên mezın destpê kırım. Karker û cotkarın, xwendeyan û hemû kesên demoqrata êdi dawiya vê sazûmana kevnare dıxwazın. Li hemû bajarên Iranê civinên mezın çê dibin. Şah û kûçikên wi himber tevgera gel har dibin û êrşi ser wan dıkın, welat da nav xwinê da dihêlin. Heya niha bi hezaran kes hatın kuştın. Emperyalistên ABD, İngiliz, Fransız û Alman ji hevalbendiya xwe bi Şah nişan dıdın û piştta wi digırın. Tırsa wan nıft e. Şah bendeyê wan e. Nebe ku bi çuyına Şah nıft bi dest wan biçe...

Lê ew xwin rıjandın, ev zulım û arıkariya emperyalistan êdi nıkare Şahê destxwini û sazûmana wi ya kevn xilas bike. Gelê Iran rabûye ser piyan. Ewê icar dawiya vê sazûmanê bine.

Dibêjin ku Şahê Iran, di vê tenganiyê da dısa dıxwaze ku ji Kurdan arıkariyê bistine. Ewi navê teyara xwe "Kirdastan" daniye. Evan kuçıkbavana tim gelê Kurd xapandine, kingê ketine tenganiyê xwe bi Kurdan nişandane. Lê ev sextekariyek mezın e. Şahê Iran çıma heya niha Kurd ne diani bira xwe. Çıma wi heqê kurdan ne dıda û li wan ewqas zulım û tede dıkir. Gelê Kurd ji bi van listikan êdi na xape, ew ji êdi hişyar bûye û diji zulmê şer dıke.

Di rojên çuyi da di bajarek Kurdistanê da, li Sanandajê dısa civinek hatıbu çêkırım. Eşırek ku hın bi destê serokên xwe hatıbu xapandın û arıkariya Şahê Iran dıkir, êrşi ser civına xortan û xebatkarın kir û ji wan penci kes kuşt. Di diroka me da bēbextiyen han gelek tê ditin. Mırovên kuçık, bēbext, car - caran bi nezaniyê, car - caran bona menfeetê, ayiê dijmin digırın, çoyê dijmin dıkşınin. Divê gelê me evana êdi baş naske û cardın fırsendê nede wan.

Ki ku arıkariya Şahê Iran bike ew dijminê gelê Kurd e. Ji ber ku Şahê Iran dijminê gelê me ye ji. Divê hemû Kurdên Iranê diji kevneparêzê Şahê Iran dest bıdın hemû gelên dın û tevi wan, bona azadi û wekhevıyê şer bıkın, xwe ji bindestiyê xılasıkın.

Dema eşırtiyê, axati û begtiyê êdi derbaz bûye. Ki ku hın dawa eşırtiyê, begti û axatiyê dıke, ew kevneparêz e, ev ne hişyar e, yan ji bona mafên şexsi dıxebite.

Usa xuyaye ku êdi li Iranê dawiya Şahiye hatiye. Qet qewetek nıkare textê wi xilas bike. Ew bēçare wê hilweşe. Em hēvi dıkın ku dawiya wê rojki zûtir bê û gelên Iranê bıkarıbın sazûmanek demoqrata li ser himên aşiti, brati û wekhevıyê sazın.

BASKILAR YURTDIŞINDA DA PROTESTO EDİLİYOR

Gerek Kanatlı J-78 Tatbikati, gerek gazetamız ve diğer demokratik güçler üzerinde artan baskılar, yurt içinde olduğu gibi, yurt dışındaki demokratik kuruluşlar ve kişiler tarafından da protesto ediliyor.

Aşağıda, Almanya ve İsveç'te bulunan işçi ve aydınların kurmuş olduğu on demokratik kuruluşun ortaklaşa olarak Başbakan Ecevit'e gönderdikleri mektubu okurlarımıza sunuyoruz...

Sayın Bülent Ecevit, Başbakan-Ankara

3.10.1978

İrkçı-faşist güçlerin Malatya, Elazığ, Maraş ve Sivasta gi-riştikleri cinayetleri ve Jandarma Komando Birliklerinin 12 ile 14 Eylül 1978 tarihleri arasında Hakkari'nin Yüksek-ova ilçesinde yaptığı "Kanatlı Jandarma 78 Tatbikatını" nefretle karşılıyoruz. "Kanatlı Jandarma 78" in bölgede

yaşayan Kürt halkını hedef aldığı apaçık meydandadır. Tatbikat'ta düşman güçlere Kürt gıysilerinin giydirilmesi, Kürtleri düşman olarak gören bir zihniyetin mahsulüdür. Ayrıca "düşman güçlerin" tatbikat sonucu toptan imha edilmeside, Kürt halkına karşı yöneltilen tehdit anlamını ta-şımaktadır.

İnsan hak ve özgürlükleriyle bağdaşmayan böylesi uygulamaları nefretle karşılıyoruz.

"Ulusal Birlik" ve "Ülke bütünlüğü" Kürt halkının diline, o dilde yayın yapan gazete ve dergilere ambargo koymakla, Kürtçe eğitim ve öğretimi yasaklamakla gerçekleştirilemez. Halkların birlik ve kardeşlik içinde yaşamaları eşit şart-larda eşit haklara sahip kılınmakla gerçekleşir.

Biz yurtdışında çalışan işçilerin kurmuş oldukları dernek-ler olarak sizden ve şahsınızda hükümetinizden;

-Türkiye'ninde altında imzası olan Uluslararası sözleşme-lerle güvence altına alınan insan hak ve özgürlüklerin Kürt halkına tanınmasını,

-Kürt halkına yöneltilen ırkçı-faşist saldırıların engellen-mesini, bu saldırıları ve mezhep kışkırtıcılığı yapan fa-sist örgütlerin yasaklanmasını,

-"Kanatlı Jandarma 78 Tatbikat"ı ve benzeri uygulamaların bir daha yapılmamasını, talep ediyoruz.

MANNHEİM İŞÇİ DAYANIŞMA BİRLİĞİ
MÜNİH İŞÇİ KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

BODENSEE İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

DUISBURG İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

DOĞU HALKI DANIŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ (STUTTGART)

ERNBERG PIRAT İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

İSVEÇ KÜRT İŞÇİ DERNEĞİ

AKSA (YURTDIŞINDA KÜRDİSTAN ÖĞRENCİ BİRLİĞİ)

BERLİN İŞÇİ KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ

FRANKFURT İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

ALEVI-SÜNNİ ÇATIŞMASI

YARATANLARIN

AMACI NEDİR?

Elazığ'da olaylar giderek büyüyor, faşist saldırganlık artıyor. Faşistler saldırılarını yalnız devrimcilere ve Alevi halka yöneltmekle kalmıyorlar Sünni halktan demokratlara, ilericilere de tahammül edemiyorlar. Nitekim son zamanlarda faşistler böylesine, kendilerinden olmayan birçok kişinin de kanına girdiler. Haşim'ler, Süleyman'lar böyle öldürüldü.

Faşistler, bir süre önce, kendileriyle birlikte olmayı reddeden Sivriceli Seyfettin Erkilic adlı Veteriner Fakültesi öğrencisini öldürdüler. Kısa bir süre önce ise, Seyfettin'in kardeşi olan demokrat ve yurtsever bir avukatı, Nevzat Erkilic'i vurdular.

Faşistler, Şeker bayramı arafesinde kanlı olaylar çıkararak halkın dini duygularını sömürmek ve büyük çatışmalar yaratmak istediler. Amaçları, bu olayları "Alevi" halkın üstüne yıkmak ve "İşte bakın, komünistler size bayram yaptırmıyor" dedirtmekti. Bayram süresince öldürülenlerin sayısı 10'u aştı. Faşistler, yaklaşmakta olan Kurban Bayramında da yine olaylar çıkarmaya hazırlanıyorlar. Ama bu oyunlar artık para etmiyor, Faşistler birçok yerde kendi elleriyle camilere bomba atıyor ve bunu solcuların üstüne atmaya çalışıyorlar. Kitleler artık olan biteni anlıyorlar.

Bir süre önce Sivrice yakınında faşistlerin silahlı eğitim yaptıkları bir kamp bulundu. Ama faşistlerin Elazığ'ın başka yerlerinde, Elazığ Malatya arasında da böylesine silahlı eğitim kampları var. Hükümet ise bu konuda ciddi hiçbir tedbir almıyor. Tersine Elazığ'daki ilericiler vali görevinden alındı ve buraya yeni birçok faşist polis atandı. Bu da faşistlerin cüretini arttırıyor.

Hükümetin ciddi tedbirler almaktan kaçınması ve faşistlere verdiği tavizler nedeniyle Elazığ CHP teşkilatı bile birkaç gün önce, görev yapamaz duruma düştüğünü belirterek toptan istifa etti.

Elazığ'da özellikle son birkaç yılda önemli bir işçi kitlesi oluştu. Ama sendikalar genellikle sarı sendikacıların, faşist milislerin kontrolünde.

Birkaç yıl önce sağ-sol çatışması biçiminde başlayan olaylar, gerici güçlerin saptırması ile, giderek Alevi-Sünni çatışmasına dönüştürüldü. Alevi ve Sünni halk ayrı mahallelerde toplanıyor ve halk düşmanları bu olumsuz ayrışmayı daha da tahrik ediyor, kışkırtıyorlar.

Eskiden Alevi ve Sünni halk yanyana kardeşçe yaşıyordu. Gerçi o zaman da Alevi Sünni ayrımı yapan, bundan çıkar sağlayan zümreler vardı. Müşteri toplamak isteyen tüccarlar, garaj sahipleri, barcı-pavyoncu takımı, doktor-avukat türünden kişiler bu ayrımı canlı tutmaya çalışıyorlardı. Seçimler sırasında ise burjuva politikacıları delegeleri bölüşmek ve seçim şanslarını arttırmak için bu yola başvuruyorlardı.

Son yıllarda ise gerici güçler bu işe daha bilinçli şekilde sarıldılar, dini siyasete araç yapma işini geliştirdiler, saf emekçileri aldattılar, birbirlerine karşı kışkırttılar. Faşistler, kendilerine taban bulmak için Alevi-Sünni çatışmasını habire yaratmaya çalıştılar.

Faşistlerin de, diğer gericilerin de arkasında ABD emperyalizmine kadar uzanan büyük

sermaye güçleri, gizli açık örgütler vardır. Onlar böylece bir taşla birkaç kuş vuruyorlar.

Birincisi, son yıllarda gelişen sol hareketi frenliyorlar, emekçi halkın saflarını bölüyorlar.

Sağ-Sol mücadelesi aslında, sermaye ile işçi sınıfı arasındaki mücadeledir. Ancak gericiler, bunu Alevi-Sünni meselesine çevirince, emekçiler patronları, sömürücüleri bir yana bırakıyor, birbirlerinin boğazına sarılıyorlar. Alevi ve Sünni emekçiler ortak düşmana karşı birlik olacaklarına, ikiye ayrılıp güçlerini birbirine karşı ve boş yere harcıyorlar. Böylece devrimci mücadeleyi zayıflıyor. Bu da elbet emekçi halkı soyup sömüren iç ve dış sermaye çevrelerinin işine geliyor. Bu nedenle onlar, bu çatışmaları, kendi adamları, ajanları vasıtasıyla yaratıyor, canlı tutuyorlar. Faşistler onların ajanlarıdır.

İkincisi, Alevi ve Sünni halkın yanyana yaşadığı yerlerin büyük bölümü Kürdistan'dadır. Gericiler Kürt halkının düşmanları böylece Kürt halkının gelişen mücadelesine de büyük zararlar veriyorlar. Kürt halkının yurtsever safları bölünüyor, kitleler birbirine düşman ediyor, bilinçlenme aksıyor, geriliyor.

Gericiler, halk düşmanları bu oyunlarında birhayli başarı sağladılar. Emekçi halkın bu şekilde, Alevi-Sünni diye birbirine düşürüldüğü illerin sayısı az değildir. Hatay, Gaziantep, Adıyaman, Maraş, Malatya, Sivas, Erzincan Elazığ, Bingöl, Muş ve Batıda Yozgat, Çorum, Amasya, Çankırı, Kayseri...Büyük kentlerde bile bu oyunun yer yer başarılı olduğu (örneğin Mamak olayları, İstanbul'da Örnektepe olayları vb..) gözden uzak tutulmamalı. Sosyalist ve yurtsever güçler bu oyunu iyi kavramalıdır.

Gerici güçler, sınıf mücadelesinin ve Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesinin yerine bir kör döğüşü koyuyorlar. Bu, devrimci mücadelenin kaderine ilişkin bir oyundur ve mutlaka bozulmalıdır.

Gerici güçler bu oyunda başarılı oldukları ölçüde, özellikle sözkonusu illerde sol hareket Alevi kitleler içine çekiliyor, Sünni emekçiler ise en gerici burjuva partilerine, özellikle de faşistlere yem oluyorlar. Böylece Sünni emekçiler, kendi sınıf düşmanları, halk düşmanları tarafından aldatılıyorlar. Diğer yandan Alevi kitleler içine çekilen sol ise giderek mezhepsel bir karakter kazanıyor, maocu, mecaracı akımlar boyveriyor. Elazığ bunun somut örneğidir.

Elazığ'da Sünni emekçilerin büyük bölümü, sağ-sol mücadelesinin mezhep çatışmasına dönüştürülmesi sonucu, faşistlerden yana tavır almıştır. Faşistler, varlıklarının bu çatışmanın canlı tutulmasına bağlı olduklarını bildikleri için, her türlü alçakça kışkırtmaya devam ediyorlar. Alevi halkın işyerlerine, evlerine saldırıyor, onları vuruyor, böylece Sünni mahalleleri terke zorluyorlar. Bu saldırılar karşısında, ister istemez Alevi kitlelerde de mezhep duyguları kabarıyor, yeter bilinçten yoksun kitleler bunu tüm Sünnilere malediyorlar. Diğer yandan Alevi kitlesi içinde tutunan bazı maceracı gruplar da Sünni emekçilere karşı benzer misillemelerde bulunuyor, onları işyerlerini ve evlerini terkedip, Sünni kesimlerin arasına çekilmeye zorluyorlar. Bundan daha

budalaca birşey olamaz.

Açıktır ki devrimciler, faşistlerin yöntemlerini, körükörüne aynen benimsememeli, onların oyunlarını bozacak yöntemler bulmalıdırlar. Faşistler Alevi-Sünni düşmanlığını körüklüyorlar, çünkü onların bunda çıkarı var, onlar ancak bu yoldan ayakta kalıyorlar. Oysa Devrimci güçlerin, halkın çıkarı başka türüdür. Halkın çıkarı ve düşmanlığın son bulmasında ve tüm emekçilerin kaynaşmasındadır. Bu nedenle de devrimciler için doğru tavır, akıntıya kürek çekmek değil, diğer mezhepte halka güven vermektir. Gerektiğinde onları bizzat korumaktır.

Besbelli, çıkarıcılar, yüzyıllar boyunca Alevi-Sünni halk arasında güvensizlikler, olumsuz düşünceler, tavırlar yaratmışlardır. Faşistler ise bu güvensizliği körüklüyor ve ileri bir düşmanlığa çevirmeye çalışıyorlar. Düşman güçlerin bu yolda birhayli mesafe oldukları ortadadır. Böyle olunca, emekçi halkın doğru şekilde bilinçlenmesi için zamana ve kararlı, sabırlı bir çalışmaya ihtiyaç var. Doğru ve uzun bir mücadele verilmeden, güvensizlikler, yanlış şartlanmalar ortadan kaldırılamaz, emekçilerin birliği sağlanamaz.

Alevi ve Sünni halkın böylesine, düşman güçler tarafından karşı karşıya getirildiği yerlerde, doğru yöntem, kitleler arasında sabırlı, kararlı politik çalışmadır. Her iki kesimin emekçileri, aydınları, iyi niyetli, demokratik unsurları arasında bağ kurmak, düşmanın oyununu açığa çıkarmak için yılmadan çalışmalı. Kitleler budala değildiler, gerçekleri onlara anlatmayı bildiğimiz zaman onları düşmanın etkisinden kurtarmak ve devrimci saflara kazanmamız güç olmayacaktır. Düşmanın oyununu bozacak, güçlerini dağıtacak doğru yol budur. Bugün güç görünse bile, uzun vadede meyve verecek olan doğru politika budur.

Gerçek sosyalistler ve yurtseverler! Kendinizi mezhepsel duygulardan, maceracı eğilimlerden koruyun. Emekçi halkın birliği için çalışın. Faşistlerin oyunlarını açığa vurun. Alevi ve Sünni halktan devrimcileri, ilericileri, demokratları birleştirin. bu birliği güçlendirin!

Faşistler ırkçıdırlar ve Kürt halkının düşmanıdırlar. Bugün faşistler tarafından çeşitli şekilde aldatılmış Kürt emekçilerine, gençlerine de gerçekleri anlatabilsek, onları faşistlerin aldatmacalarından kurtarabiliriz.

Emperyalistlerin, sömürgecilerin, ırkçı faşistlerin alçakça tertiplerini gözler önüne serelim, halkımızı mezhep, aşiret sürtüşmelerine karşı uyaralım. Ulusal baskı ve zulmü açığa vuralım. Halkımızın gelişmekte olan yurtsever demokratik hareketi bu gerici palanları elbet alt üst edecektir. onlar, artık halkımızı birbirine kırdıramıyacaktırlar.

Yaşasın emekçilerin birliği, kahrolsun zulüm ve sömürü!

Yaşasın Halkımızın ulusal demokratik mücadelesi!

Kahrolsun emperyalizm, faşizm, sömürgecilik ve feodal gericilik!

PÊLAVKÊN LASTIK

ZOŞÇENKO

Dî zoratiyo xwe da min jî dondirmê gelek hezdikîr. Ya rasti, niha jî jê hezdikim. Lê belê, hezkirina mi ya wi wextî tişteke cuda bû, her çî be.

Dondirmefroş, bî ereba xwe ne derbazbûya jî kûçe, çanê min ewqas dixwest, qe nebe kulkekê jê bistinim û bixwim, êdî hişê min diçû.

Xwişka min Lelya jî lî vê çendê jî min paş ve ne dima. Me xeyal dikir ku kingê em mezin bûn emê bîkaribin têri xwe dondirmê bixwim.

Wî wextî me ne dikaribû zêde dondirmê bixwim. Diya me ni dihişt. Ewê ditirsiya ku emê sermê bigirin û nexweş kevin. Bona vê yekê, wê pere ne dida me ku emê dondirmê bikirin.

Rojekê ez û Lelya di nav bexçeyê me digeriyan. Lelyê di nav sinca da pelavkek lastik dit. Ew ne tişteke entike bû, çawa we ditiye, usa pelavkek lastik bû. Gelek kevn û hinek jî çiriyayi... Jî ber kevnûbûna wê, yeki girtibû, avêti bû.

Lelyê, bona ku keyfê derxîne, pelavkê lastik bî serê darekê xist. Ewê him li nav bexçe digeriya, him jî pelavkê ser darê li ser serê xwe dizivirand.

Hingê me dit ku kevnêkir jî zuqaqê derbaz dibe. -Şuşê xali dikirim!... Xullik - dizika dikirim!... Kevneçila dikirim!..

Kevnekîr, hingê dit pelavkê ku li ser darê Lelyayê dihejiya; ewi deng lê kir, got:

-Lêlê Keçikê, wê pelavka lastik nafroşî min? Lelyê usa zani ku kevnêkir pê heneka dîke; lê vegevand:

-Difroşim, çima nefroşim? Lê jî sed pangnoti kêmtr nadim.

Kevnekîr keniya:
-Naa, niha ev ne b..., got. Sed pangnot bona vê pelavka lastik gelek zêde ye. Lê belê, ger tu dibiki, ezê bi du pangnotan jî te bistinim. Bî vi awayî jî, emê bî dîlxweşî jî hev û dî biqetin.

Kevnekîr usa got û, bî rasti jî du pangnot jî kisikê xwe derxist da destê Lelyayê, lastikê kevn kir çalê xwe, û rawirt çû.

Hingê min û Lelyayê fêr kir ku mirov bî me heneka nake, gotina wi rast e. Emê şaşbûn, man.

Kevnekîr zû da çû bû, wînda bûbû; lê em, di ciyê xwe da şaşbûyî li pereyê destê xwe dînhêrin.

A li wê demê me gaziya dondirmefroş bihist:
-Dondirmeya bî to!... Dondirmee!..

Ne hewce ye ku bê gotin, ez û Lelya hema bezin çûn cem dondirmefroş, me heryekî jî xwe ra bî pangnotekî dondirmê kiri û hema li wê derê xwar çû. Dî aliyê din da jî, heyfa me dihat ku me lastik gelek bî erzani jî dest xwe derxist...

Raja dinê Lelyê jî min ra got:
-Tu dizani, Minka, ezê iro lastikek din bifroşim kevnekîr.

Min bî keyfxweşî:
-Leyla, got. Ka te lastikek din ditiye di nav dar-bera da?

Lelyayê li min vegevand:
-Dî nav dar û bera da tişteke ne maye. Lê li ber derê ode me qe ku tune panzdeh lastik hene. Ma, emê ku yekî jî wan bifroşin çî dibe.

Xeberdana Lelyayê, bî aliyê mal ve bezin û zivirina wê tevi pelavkek lastik, yek bû.

-Carki bihizrine Minka, ew kevnekîr ku bo lastikek kevn du pangnot dan, bona vi lastikê nuh-kêmasi wê deh pangnot bide. Tu dihizirini ku em bî van peran dikarin çiqas dondirmê bikirin?

Bî vi awayî, nêziki seateki, bê sebr em li benda kevnekîr man. Li dawiyê, hingê ew jî dîr ve xuyakir, Lelyayê got:

-Minka, vekar tu bazarê bike. Her çî be, tu mêr i. Bî wi ra tu xeberde. Ger bazarê ez bikim, ewê disa du pangnotan bike destê min. Ew pere jî bona me ne tişteke e.

-Min pelavkê lastik bî ser darê xist û destpêkir, li ser serê xwe zivirand. Kevnekîr nêziki me bû û got:

-Ew çîye, disa frotina pelavkên lastikan e? Min bî dengêki ku zor tê bihistin, got:

-Belê.
Kevnekîr li pelavkê lastik nihêri û vegevand:

-Zarno, pir mixabin, frotina we yek û yek dibe. Bona pelavkekî ez dikarim tenê pênc pangnotan bîdim we. Ger we du pelavkê lastik bifrotana, hingê hertişt bî awaki din dibû. We dikaribû bisti yan si pangnoti jî min bistinim. Jî ber ku meriv du pelavkên lastik bî hevra dixwazin. Bona vê yekê jî, buha yekcar bilind dibe.

Lelyê got:
-Bîbez Minka. Ewi lastikê din jî ber dêri bigir û bine. Ez bî bezeki çûm ber dêri û bî lastikek bêtar vegevirim.

Kevnekîr, ew herdu pelavk li cem hev danin ser mêrgê û lê nihêri, piştê bî dilsoji keser kışkand û got:

-Naa, zarno, ev ne bû. Baweriya mîra ev e ku, hûn bona acizkirina min ketina vê dan û standinê. Jî van pelavkan yek ya mêran e, yek ya jinan. Niha hûn bêjin, ez wan çawa bikim. Min dixwest bona pelavkek lastik pênc pangnotan bîdim we, lê hingê ez wan herduyan li ber hev dayim û dînhêrim, ez dibinim ku hertişt gelek tevlihev dibe û her xirab dibe. A qenc ev e ku, hûn van herduyan bî çar pangnotan bîdim min û em bî dîlxweşî jî hev û dî veqetin.

Lelyayê dixwest ku lezeki biçê mal û lastikek din bine, lê nişkava dengê diya me hat. Ez dibêim, bona xatirxastina mêvanan gazi me dikir. Kevnekîr li şaşbûna me nihêri û got:

-Belê, usa ne, dostên min. Min dixwest bona vê cotên pelavkan çar pangnotan bîdim we, lê çêtir ev e ku hûn sisêyan ra razibin êdî. Min bî zarokan ra badilhewa xeberda û wextê derbazkir, bona vê yekê jî pangnotek we dibîrim.

Kevnekîr usa got û sê pangnot hejmart û dani destê Lelyayê, cotê lastik kir çalê xwe û meşî çû.

Ez û Lelya bezin ber bî mal, bona rêkirina mêvanan. Xaltika Olya û mamê Kolya cîlên xwe li xwe kiribûn û di şemûgê de sekinibûn. Xaltika Olya nişkava got:

-Tiştê ecêp, lastikên min yek li vir e, li binê dolapê ye, lê yê dinê xuya nake.

Ez û Lelya bûne zer û zepal, hişk bûn, li wê derê man.

-Xaltika Olya got:
-Çawa dibê Hingê ez hatim vir, ez baş pê zanim, di hingê min da du pelavk hebûn. Lê niha jî wan yek heye, yek tune. Ewê li kiderê be?

Hingê dengê mamê Kolya hat, ew jî li lastikên xwe digeriya.

-Gelo ev çîye? Ez jî bî cotek pelavkên lastik hatibûm vir. Niha yek jî ne maye.

Kingê Lelya ev pîrs bihistin, destê xwe yi ku hişke-hişk pê peran digirt jî tirsan vekir û perengê me jî tîngir û ringir ketin erdê. Bavo, bona rêkirina mêvanan li wir bû. Got:

-Lelya, te ev pere jî ku girtin? Lelyayê xwe cêriband ku derewki peyda bike, lê bavo jê ra got:

Li vê dinê derewa xiraptir tişteke tune.

Hingê stêr jî çavê Lelyayê barin. Ez jî giriyam. Me got:

-Bona kirina dondirmê me pelavkên lastik frotin kevnekîr.

Bavo got:
-Eva kirina we jî derewan jî xiraptir e.

Xaltika Olya ku frotina lastikan bihist zerbû, hişê wê çûn, hindik nema bikeve. Mamê Kolya jî mina wê bû, destê xwe da ser dilê xwe.

Bavo jî wan ra got:
-Xem meke Xaltika Olya. Mamê Kolya tu jî xem meke. Bona ku we bê pelavk nehêlim ez dizanin çî bikim.

Niha emê hemû leyiztokên Lelya û Minkayê komkin û bifroşin kevnekîr û bî pereyên wan emê pelavkên we yê lastik şunda bistinim.

Hingê me ev pîrs bihistin, min û Lelya giri zêde kir. Bavo xeberdana xwe ajot:

-Lê ev ne bes e. Dondirmexwarinê bona Minka û Lelya du salan qedexe dikim. Piştî du salan ew dikarin jî nuh ve bixwin. Lê her carê ku wan dondirmê xwarin, bibê nebê, ewê, vê bûyerê binin bira xwe, ewê tim jî xwe bipîrsin, bêjin, "me va dondirmê heq kiriye yan na?.."

Bî rasti jî, bavo, wê rojê hemû leyiztokên me kom kir, gazi kevnekîr kir û hemû frote wi. Bî pereyê ku bî dest ket jî jî Xaltika Olya û Mamê Kolya ra pelavkên lastik kiri.

Belê zarno, usa bû. Gelek waxt derbaz bû jî ser vê bûyerê. Bî rasti jî du salan ne min, ne jî Lelyayê me piçek dondirmê nekîr devê xwe. Du salan şunda me disa destpêkirina xwarina dondirmê kir. Lê her car, bibê nebê, ew bûyera han jî hat bira me.

Bawerbikîn zarno, nuha jî, di vê salmeziniyê, nêziki kaliyê da jî, kingê dondirmê bixwim, weki gewriya min teng dibe, dilê min li hev dide, ew bûyera ku di zarotiya min da jî serê min derbaz bû tê bira min û tim jî xwe dipîrsim:

"Gelo, Min xwarina wê şiriniyê bî rasti jî heq kiriye? Gelo, min derewek kir? Min tu kes xapand?"

Niha li welatê me êdî gelek kes dondirmê dixwim. Bona çêkirina vê şiriniyê pavlikeyên bêtar bile sazûne.

Belê... Bî rasti jî, niha bî hezaran, bî milyonan kes dondirmê dixwim. Ê gelek tiştên şirin ên din jî. Ê min dixwest ku, zarno, pîrsên ku di wexta xwarina dondirmê min jî xwe dipîrsi, ew hemû kes jî, wexta dixwarin tiştên ku li wan xwaş dihat, jî eqlê xwe derbazkin, bêjin:

"Gelo, xwarina vi tiştî min heq kiriye? Min tu derew kir? Min tu kes xapand?.."

★ Zoşçenko niviskarek Urîş e. Dî salan 1895-1958 emrê xwe derbaz kiriye. Ev hikyat jî pirtûka wi ya Lastik Papûçlar (çapa Tirkî, bî aliyê Ataol Behramoğlu hatiye wergerandin) hatiye girtin û jê bûye Kurdi.

KILAMÊ BÜKÊ

Hevalê megri
Têne ser te
Delalê megri
Têne ser te
Xaniyê bavi teyi kort e
Dilop dike şorte şort e
Delal megri
Zavay xort e
Mala bavê te pêş malan e
Tê da derket çil kêl nan e
Ew ji şiva mîvanan e
Delal megri
Rêya me giyan e
Hevalê hiske hisk e
Paşla xwe tije nisk e
Simêlê zava boça gisk e
Heval megri, têne ser te
Delal megri, têne ser te

HIŞYAR BIN

*Hişyar bin, binêrn li çerxa cihan
Vekî çavê xwe li zor û zulmê
Himber koletiyê, himber bindestiyê
Em hemû bi hevra herne ser dijmin
Gernas û xurt bin, qet hûn metirsîn
Seba xebata mîletên mazlum
Tevde bibne yek bona azadiyê
Tev bikin qêrin, tev bikin gazi
Bila ji xew rabin kor û ker û lal
Bî çavê xwe bibinin zor û zulmetiyê
Ma qey we ne bihist navê Wîetnam
Laos û Gine, bindest Filistin
Yek ji wan Angola, xelas bû êdi
Ew bû şiarê cihanê tevde
Nakşinin xema tu kesi em
Rêya Azadiyê bo me ye êdi
Wê bibe ronahi şeva reş, tari
Ew çax wê dîşad bin birayên mazlûm
Bî hevra bibêjin: bîji azadi.*

HEJANDINA ERDÊ LI KURDISTANÊ

Geli hevalan bî bira we nayê
Ku erd hejiya li wan dorhêlane
Bî bira we nayê çetê faşistan
Ji ber ku Kurd in, imdad ne dane
Li şûna imdadê pez kîrîn talane
Çiman tîm wa ye rewşa dinyayê
Li ser laşê şêran koma segane
Ey faşistê xwînvexwar
Evna kîrînên hovane
Heger cara sed-yekê be
Tê dakevi binê lingane
Dinya bî xwe mîna siya darane
Demekê li vir e
Û demekê li hêla han e
Na, na! ..
Eva ne liv û hejandina çiya ye
Ne ji xîşim û bêtara Xweda ye
Çakûçê Kawa ye
Li hundirê Kurdistanê dixine
Dibê "bes e, şiyar bin ji xewa girane"

***

Heyfa keç û bûkên çardehsali
Ku bî mehan di binê banê xêni de mane
Heyfa xortên ciwanmêr
Ku bêyi ala rengin candane
Kani, kani leşkerê Kurdan?
Kani xortên sergeweran li ku mane?
Ez nîzanîm li Dîyarbekrê
Li hewşa mezgeftan bî dar ve mane
Ez nîzanîm li Dêrsimê
Li binê şikeftan razane
Lê nîzanîm hina biçûk in
Li deştê Rawendozê sêwi mane
Derebegan kîrîne ji dê û bavane
Bî xwe ji bazdane pişt heft çiyane
Wey sed tîfû li mêrên pis
Li nokerên Şahê Ecemane

***

Geli hevalan! ..
Emê sûnd bixwîn bî sûnda girane
Bî axa Mad, Bî Kurdistanê
Vê carê rê nakeve nokerane
Ev car cara mêran e
Gotna me gotna Kurdan e

XAMEVAN

EW DITIRSIN JI XÎŞINÊ

SIMAYILO

ditirsîn ew
ji dengê lingan,
ji ronahiya rojê,
mîna ku ji tariyê tê tîrsîn...

ditirsîn ji wextê,
ji rojhilatê,
ji xebatkaran.
ji meşîna mirovan, mil bî milan,
dest bî destan girtine,
ji kîlamên ser azadiyê,
ji kuçe û kolanên tije...

ditirsîn ji hîzkîrînê,
ji hesretê,
ji hêviyê,
û xuya eniyan, nûra çavan...

ditirsîn ji dasê
ji çakûç
û pençikê me, birayên min.
rêyan didin girtin
bona ku ne binin yekê gulanê...

ditirsîn
ji dostî û biratiyê
ji hêrsê,
ji şahiyê
lesarê
û gîlêlê.
ditirsîn bî kurtiya pîrsê
ji xîşina pelg ketinê...

Destana Memê Alan

kürtçe-türkçe

**HİÇ BİR ŞEY BAĞIMSIZLIK VE
ÖZGÜRLÜKTEN DAHA DEĞERLİ OLAMAZ**

DR. NURİ DERSİMİ, ÖLÜMÜNÜN BEŞİNCİ YILINDA ANILDI

2.8.1973 tarihinde Halep'te vefat eden Kürt yurtseveri ve yazarı Dr. Nuri Dersimi, ölümünün beşinci yılında, mezarı başında yapılan bir törenle anıldı.

Dr. Nuri, Koçgiri ve Dersim hareketlerine katılmış, Dersim ayaklanmasının yenilgiye uğramasından sonra Suriye'ye geçmişti. Öldüğü güne kadar orada yaşadı. Bu arada, Dersim ayaklanmasına ilişkin anılarını "Kürdistan Tarihinde Dersim" adlı kitapta yayınladı.

Dr. Nuri, ölümünden sonra, Suriye'nin Afrin ilçesine bağlı Şehidê Hanen mezarlığında toprağa verildi. Gömülmeden önce, Dersim'den birlikte getirmiş olduğu toprak üzerine serpildi. Dr. Nuri'nin halen sağ olan eşi Halep'te yaşamaktadır.

Ölümünün 5. yıldönümü nedeniyle geçtiğimiz ağustos ayında bir grup Kürt yurtseveri ve aynı zamanda gazetemizin okurları, mezarının başına çiçek bıraktılar ve konuşmalar yaptılar. Bu konuşmalarda, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin, Kürt emekçilerinin ve aydınlarının öncülüğünde bugün daha güçlü biçimde devam ettiği ve Roja Welat'ın mücadeleye ışık tuttuğu belirtildi.

(Baştafı Sayfa 7'de)

R.W. - Humberê wê zulmê hûn çî riya xilasbûnê dibinin?

H.MEHMÛD - Heqê wê mintiqê da em derdê xwe dipirsîn, tu tîşt pê va nayê. Kesek derdê me napîrsî. Hukumat jî derdê me napîrsî. Ew ari zengina dîke.

R.W. - Hûn dîxwazîn kooperatîf bê danîn ku şîr, penîr û tîştê weyê dîn avda neçê? Eşîra Bêrtîya ew îşê xwe çêkîriye. Hûn jî dîxwazîn wekî wan bîkî?

TAHIR - Erê welle, em dîxwazîn. Çawa em naxwazîn koperetîfê me jî hebîn.

R.W. - Tu heqê van gotîna da çî dibêjî, xalê Îsiv?

ÎSIV - Ew çawa dibêjî wesa ye. Em dîxwazîn bîla heqaret nebi.

R.W. - Ku arikarî jî we ra bê kîrîn, hûn komel û koperetîfa dayîn?

TAHIR - Emê dayîn, çawa em danayîn. Bîla yek jî destê me bigre, rê nişande, bes e.

R.W. - Navbera we û gundiye dor we çawa ye?

ÎSIV - Navbera me û gundiya ne baş e. Her gundê 15 hezar jî me standîye, Wekî hukumatê, gîregîrê wan jî zulmê li me dîke.

R.W. - Hûn gundiya ser vê qasê şer dîkî?

ÎSIV - Em nîkarîm bî wan ra şer deynî. Tê pezê me direvînî. Jî me pere dîxwazîn. Em jî mecbûrî pere dîdî. Çimku hukumat hevalê xurtan e.

R.W. - Zordestîya polêz û cendîrme li ser we heye?

TAHIR - Erê welle, heye, çawa tune. Yek cendîrme bê, dîkare me hemûya içtîma bîke.

R.W. - Vêga, ku hukumat bêje emê we xwedî erd kî, emê zarokê we re mekteb çêkî, emê lazîmiyê we binî ci. Hûnê dest jî vi kari berdî?

TAHIR - Çewa em dest jê bernadî. Jî xwe heçî imkana wi heye, revîye, xwe daye guhê bajarekî û bî emeletîyê roja xwe derbazdîkî.

R.W. - Ewên ku dest jî koçerîyê berdane û çûne bajêr, ew jî halê xwe razî ne?

TAHIR - Ewê rûniştî ku nan û pivaz bî dest dîkeve, jî halê xwe razî ne. Jîna koçerîyê qey jin e?

R.W. - Hûn dîzanî, hukumat çîma guh nadî we?

H.MEHMÛD - Reya me tune, seba vê qasê hukumat guh nade me.

R.W. - Hûn bêşa (vêrgiya) xwe dîdî, eskerîyê dîkî, hukumat vê qasê da zanî hûn hene. Lê belê, çîma xîzmetê da haya wan jî we tune? Ka sebebê vê cive?

H.MEHMÛD - Wella xwedîyê me tune. Kes derdê me napîrse. Em feqîr in, xwedîyê feqîra tune.

R.W. - Çawa? Ango...

H.MEHMÛD - Me fekîrtî û zulm zehf dîtiye. Hema em dibêjî me nedîm xeberdan. Pezê me, terş û talanê me hemû telef bibe û biçê, em sed erzuhali jî bîde, kes halê me napîrsî û me hesab nake. Çimki em kurdê bê kes in. Vê zîvîstanê xurta jî xwe re du pangnota ceh peyda dîkî, hukumatê dîda çar pangnota.

R.W. - Hûn guhdariya radyoyê dîkî? Haya we jî partiya heye?

Emin xeberdîde:

EMİN - Zehfê me jî xwe radyonê fê m nake. Tenê ewî eskerî kîrî hînde jê fê m dîke. Ema evê eskerîyê tê û teskere distîne, kulavê xwe tavê ser milê xwe, diçe nav pêz. Tirkîyê gîrtî jî bir dîke.

R.W. - Hûn navê çend partiya dîzanî, xalê Mehmûd?

H.MEHMÛD - Em navê Edeletê û Xelk Partîsiyê zanî. Tırkeşê bozkurt me sehkirîye. Zemanî Yêni Tırkiye Partîsi hebû, nuhû dengê wi nayê.

R.W. - Hûn jî kîja partiye hezdîkî?

H.MEHMÛD - Wella feyda tu partiya ne gîhiştîye me. Hemû jî zulmê li me dîkî.

R.W. - Hûn heqê Tirkêş da çî dibêjî?

H.MEHMÛD - Dibêjî Tirkêş neyarê Kurda ye. Em vê zanî.

R.W. - Hûn dexil dîçînî?

H.MEHMÛD - Na, em dexil naçînî, Derva em distînî.

R.W. - Vêga, em hatîna konê we. Me guhdariya derdê we kî. Gotîna we yê paşî çîye jî Roja Welat ra?

TAHIR - Dêrdê me zehf e. Bîla hukumat me ra rêkî bîbine. Heger em mîletê hukumatê ne, bîla me bîpîrse; wey me mîletê xwe hesab nake, em jî nabêjî hukumata me heye. Ki me ra qenc e, dê û bavê me ew e...

EMİN - Çûka jî xwe ra hêlûn çêkî, em tanê mane ortê.

ROJA WELAT - Spas dîkî, jî we temama. Xîlasiya me teva bî hevra ye. Roja Welat yê we teva ye. Bîxwînî û bîdne xwendî.

Teva bî hevra gazi kî û gotî:

-Bîjî Roja Welat! Dengê Roja Welat nayê birin!..

SAYIN OKURLAR;

Geçen sayımızda, Ziraat Bankası Yenişehir Şubesinde açtığımız hesap numarasını duyurmuştuk. Ancak bu hesap, polis baskısıyla, kanunsuz bir şekilde, haberimiz olmadan kapatılmıştır. Bankanın bunu yapmaya hakkı ve yetkisi yoktur. Gerekli yasal yollara başvuracağız.

Bu olay da gazetemiz üzerindeki yasa dışı baskıların, zorbalığın bir örneğidir. Okurlarımız, Mustafa AYDIN adına T.C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 641/1101 numaralı hesaba para gönderebilirler.

Sahibi: Mustafa AYDIN Yazı İşleri Müdürü: Mahmut ÇEŞME ★ Her ayın 1'inde ve 15'inde çıkar. ★ Yönetim Yeri: Sümer Sokak 12/2, Demirtepe - ANKARA ★ Abone Şartları: Altı aylık 75 TL, yıllık 150 TL. Dış ülkeler iki katıdır. ★ Baskı: EM-AŞ Web Ofset Tesisleri Ulus/ANKARA 1978

Xwedî: Mustafa AYDIN ★ Berpîrsiyar: Mahmut ÇEŞME ★ Navnişan: Sümer Sokak 12/2 Demirtepe ANKARA ★ Şerten Abone Bo 6 mehan 75, salî 150 liraye Tırkiye; bo welaten dervayi du qat e.